

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PHIGENIA
I AULIS
— BRITA HERTZBERG —
PÅ OPERAN

UR INNEHÅLLET:

FÅGLARNAS KUSINER

JULIA SVEDELIUS
STÄLLER EN SAMVETSFRÅGA
TILL "FAMILJEFLICKORNA"

ELLEN HAGEN
PRESENTERAR ÄDLA GESTALTER
OCH ROLIGA ORIGINAL

HUR ORDNA SINA BÖCKER
OCH SIN BOKVRÅ?

EKSTRAND
FOTO.

Vacker som i barndomen

*Bevara flickårens vackra
hy genom att morgon och
afton följa denna enkla
regel för hyns vård*

DET AR EJ först i 30 och 40 års åldern, som frågan om att bevara Er ungdom blir aktuell. Nej, redan från barndomen bör Ni följa naturens egen enkla regel — grundlig rengöring av huden morgon och afton från alla orenheter, som eljest förstöra dess naturliga friskhet. — Alla experter äro ense om, att detta är den verksammaste metoden för skönhetsens bevarande. De föreskriva med andra ord tvål och vatten, men icke första bästa tvål, Ni får tag i. Nej, det måste vara en tvål, som verkligen bevarar hyn. Om Ni bara försöker, kan Ni få en frisk och klar hy. Börja redan i dag med att giva hyn den omvårdnad, den behöver.

— Tusentals människor använda Palmolive tvålen på detta sätt.

Följ naturens enkla regel

Tvätta ansiktet med Palmolive. Massera det milda löddret varsamt in i huden, skölj grundligt med varmt vatten, därefter med kallt. Har Eder hy benägenhet att bliva torr, kan Ni använda litet Cold Cream — det är allt. Gör detta regelbundet, isynnerhet om aftonen. Använd puder och smink, om Ni vill, men låt det aldrig sitta kvar över natten. Det tilltäpper och utvidgar porerna samt förorsakar ofta pormaskar och oren hy.

PALMOLIVE

Tvål

*Palmolive-tvålen säljes aldrig utan
sitt gröna omslag med band i
svart och guld*

Pris 50 ÖRE
pr st.

PALMOLIVE A/B, SVEAVÄGEN 21 STOCKHOLM

K R Ö N I K A

OM JÄMLIKHET PÅ RESTAURANTER, HÅLLPLATSER OCH VID SKILSMÄSSA

FRIHET, JÄMLIKHET OCH SYSKONSKAP, jo jag tackar jag.

Rösträtt ha vi, skatter få vi betala, motbok ha vi också i någon mån. Och inför lagen anses vi fullt tillräkneliga. Men jämlikhet och syskonskap i övrigt? Å nej.

Läsaren tror att jag syftar på det kända förhållandet, att alla damer — under nittiofem år — äro fågelfria på Stockholms gator nattetid? Men det är inte det, jag tänker på just nu, ehuru det verkligen är prövande att i vart och vartannat gathörn bli tilltalad med »lilla tuttenuttan», bara för man tillåter sig att gå ensam hem sent en kväll.

En ensam dam är, enligt herr medel-Svenssons åsikt, en stackars olycklig varelse, som söker en bättre hälvt. Ridderligt skyndar han genast till, säker om att mottagas med entusiasm. Hans snopna bedrövelse, när han avvisas, tar sig uttryck i obehärskade ord och icke vackra tillmälen.

Utlänningar förvåna sig över svenskens brist på intuition, då det gäller kvinnor. Gladeligt tilltalar han vem som helst, riskerande att tilltala sin egen svärmor eller sin dotters guvernant. (Om damernas kläder alltmer förmanligas, skall tider komma, då han tilltalar sin egen springpojke! Ingen inre röst varnar honom. Han är nästan rörande omdömeslös.)

Och så vill herrar restauratörer att deras hovmästare skola kunna avgöra, vilka damer som äro önskvärda för etablissementet och vilka som böra avvisas! En sådan urskiljning är för en svensk, hovmästare eller icke, komplett otänkbar. Så ha då en del restauratörer beslutat att vägra alla ensamma damer tillträde. (Med »ensamma» förstås icke i herrsällskap varande.)

På så vis har det hänt, att fullt korrekta damer snöpligen avvisats, trots att bord funnits.

Till förekommande av dylikt föreslås, att restaurangerna sätta upp skyltar på i ögonen fallande plats, t. ex. under plakatet med hundar äga ej tillträde. Skyltar med »damer utan herrsällskap äga icke tillträde».

Se'n kan restauranten vara lugn. Endast etiskt högt stående personer befinna sig nu inom dess väggar.

Under detta sista förbudsplakat, hade jag tänkt mig ännu ett: Utlänningar förbjudna.

Så vi slippa göra oss löjliga inför all världen, menar jag.

Hur skulle det annars vara om en smula psykologi och människokänedom ingick i hovmästares nödiga själiska utrustning?

*

Är det litet si och så med jämlikheten och syskonskapet på våra restauranter, så gives det tillfällen, då vi sannerligen inte behöva klaga på likställigheten.

När det är fråga om att komma med en så gott som fullsatt buss eller spårvagn,

då äro vi verkligen bröder och systrar. Ingen mannamån, allmänt slagsmål bara, den starkare vinner.

Genom att Stockholms bussar och spårvagnar dels, på vissa linjer, äro för fåtaliga, dels, av ökad anledning, icke ansett lämpligt att införa hållplatsbiljetter eller annan rangordning för de väntande, händer det nu dagligen att mera timida damer och — för all del — också herrar, få stå och vänta halvtimmavis utan att kunna komma med.

En dam som, boende i Atlasområdet, tänkt sig till sin älsklings möte på Söder, hinner faktiskt bli både långhårig och omdärn i övrigt innan hon når sin längtans mål. (Om hon någonsin når det.)

Stora starka karlar och energiska torgfruar undertrycka varje försök från henne att äntra vagnen. Konduktören ser på med filosofiskt jämnmod. Fullsatt. Allt hopp ute. Vagnen går.

Hon står kvar och väntar till nästa vagn. Och nästa. Kanske ser hon en vision av en pariserkonduktör, som ropar 250, 251, 252 o. s. v. och passagerare som, med numerade lappar i händerna, lugnt avvaktar sin tur. Lugnt kliva på. Barn och svaga kvinnor kanske före myndiga herrar och morske män.

*

Skilsmässofrågan blir mer och mer aktuell. Folk skiljas allt flitigare och lättsinnigare, sägs det.

Att folk skiljes mer och mer, är väl ett faktum, men att folk skiljes alltmera lättvindigt, är kanske mindre säkert. Hur som helst, för kvinnan, som icke längre är ung, är nog skilsmässa en allvarlig sak. I all synnerhet om hon vid sitt giftermål uppivit sitt yrke.

En kvinna, som t. ex. vid 40 års ålder blir skild från sin man, är i en ganska svår situation. Är det allt vanligare med skilsmässor, så borde de, som predika kvinnans plikt att vid äktenskap lämna sitt arbete, tänka sig för en smula. Ty hur är situationen för en medelålders kvinna, som helt plötsligt måste försörja sig själv? (Kanske också barn.) Icke vidare ljus, eller hur?

Giftermål betyder icke för en man ett hastigt slut på beföringsmöjligheter och meriter. Efter ett tjuguarigt äktenskap står han, som femtioåring, icke tillbaka för ogifta femtioåriga kamrater. Men efter ett tjuguarigt äktenskap står en kvinna, som lämnade sitt arbete vid äktenskapets ingående, långt sämre i förvärvsmöjlighets-hänseende än vad hon gjorde då. Och långa vägar efter sina jämnåriga, som icke gift sig, utan fortsatt med sitt jobb.

Det anses osympatiskt med det anglosacksiska skadeståndet för »breach of promise», jag kan inte hjälpa att jag tycker, att kvinnor, som varit gifta en längre tid och måste finna sig i skilsmässa, borde ha

rätt till ersättning för förlorade chanser. För förlorade år på arbetsmarknaden, för förlorade löneökningar, för förlorade möjligheter.

De som ropa på gift kvinnas skyldighet att avstå från förvärvsarbete, borde också ropa på fränskild kvinnas rätt till ersättning för vad hon förlorat genom äktenskapet.

Att det inte är litet, kan lätt konstateras, om man jämför en tjuguarings möjligheter och en fyrtio—femtioårigs. Båda med samma utbildning. Med den skillnaden förstås, att den femtioåriga naturligtvis glömt det mesta av utbildningen.

*

»En liten flicka överkörd av bil och dödad.» »Gosse överkörd av lastbil —»

Mest varje dag bringar olyckskrönikan nya bud om barn som sprungit och lekt röda och rosiga och så, med ett, legat där, dödligt skadade eller döda.

Polisutredningen visar, kanske oftast, att det var det lilla barnets egen skuld. Upptagen av sin lek, glad och lycklig över sin frihet, tänkte det icke på någon fara utan rusade rätt ut på körvägen. Bilen hann inte bromsa.

Om man själv kört bil, måste man erkänna, att bilförare ha det svårt ibland. Det är otroligt, hur litet vuxna, och, naturligtvis i ännu mindre grad, barn, se sig för. Det är som om gatan voro promenadplats eller som Stockholm vore Grönköping. Man kliver ned från trottoaren utan att se sig om, man sneddar gatan i långsam takt och — om man är ett barn — kommer man utrusande ur en portgång eller en park rakt ut i körbanan utan att titta åt något håll.

Någon har föreslagit, att barn under skolåldern skulle förbjudas att ensamma beträda gatorna d. v. s. förbjudas att gå ut utan vuxet sällskap.

Det skulle bli trevligt! Med ingen som helst gatuvana skulle dessa barn så helt plötsligt bli skolbarn. Som små vilda häns skulle de säkert springa omkring.

Enda sättet är att ge barnen storstadsmässig träning. Att i hemmet och i skolan lära dem en i en stad gåendes plikter. Lära dem trafikultur helt enkelt. Att förmana dem, inte en gång, utan varje gång de skola utom husväggarna, hur de skola gå och vad de ha att iakttaga.

Om sen polisen, var gång barnen ta gatan till fotbollsplan eller annars bära sig åt som ostyringar, gjorde sin plikt och befallde ungarna från gatan, så kanske det bleve mindre sorg och gråt. Färre barn meningslöst offrade.

Vagabonde

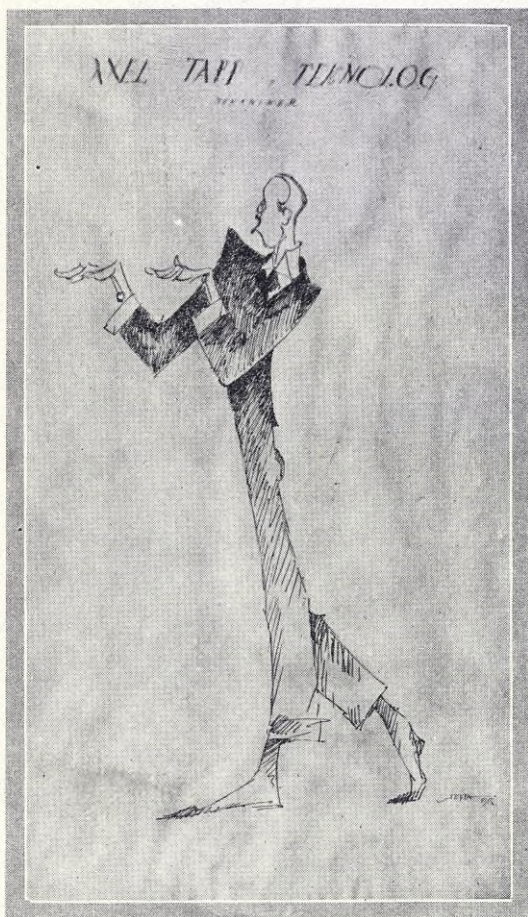

Både kameran och filmen bör vara av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar, framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

"F Å G L A R N A S" K U S I N E R

Axel Tapp, teknolog ur Gudarnas dilemma, teckning av R. Engströmer.

I DAGARNA GÅR ETT 2,300 ÅR GAMMALT spex över konserthusteaterns tiljor. Aristofanes »Fåglarna» — visserligen i aktualiserad översättning och praktfullt uppsatt — har genom sin betagande fantasi och sitt sprudlande humör visat sig kunna roa en nutida publik. Även en så efemärt betonad genre som spexet kan alltså i en mästars hand bli till levande och lysande konst.

Det öde som eljest väntar herrar spexförfattare — hur dundrande succén än må ha varit — är väl att fortare än de flesta auktorer glida bort i glömskans natt. Parodien är oftast knuten till aktuella personer och händelser. När dessa förlorat sin aktualitet hänga kvickheterna i luften och bli mer eller mindre oförståeliga.

Revy och spex är egentligen samma sak. Skillnaden är blott den att spexet alltid lever i Alma Maters skugga.

Det universitet, som i vårt land företräder den förnämligaste spexkulturen är utan gensägelse Lund. Lundensarna kunna också skryta med att ha skapat ett spex, som redan är klassiskt — Uarda eller Sphinxens spådom. Egyptiskt ökenspel i tre akter. Fri tolkning av en från British Museum stulen Papyrus.

Den finlemmade och barnkära prinsessan Uarda såg dagens ljus för redan 20 år sedan.

Till den stora kommitté som hade hand om festligheterna vid universitetsjubileet 1908 adjungerades också en särskild spexklick med uppdrag att åstadkomma ett spex för karnevalen. Kärnan i denna klick utgjordes av Kefas, Thet Gambla och Lorden alias doktor Hilding Neander, profes-

STUDENTSPEXEN PÅ VÄG MOT ODÖDLIGHETEN

Aristofanes Fåglarna på Konserthusteatern har osökt fört tanken på det akademiska skämtets blomma: studentspexet. Odödligt kan det inte bli som Aristofanes' skämt, men till sin anda har det en smula som påminner om det gamla Greklands glansfulla komedier. Här nedan beskrives ett par av våra berömdaste studentspex's öden — de och deras likar äro alltjämt välkomna i repertoaren.

sorerna Ramberg och Simmons, som då lågo vid universitetet som studenter. Kefas hade under flitiga besök på Glyptotekets egyptiska avdelning fått en lysande idé till skänks: aktörerna skulle agera i profil. På en egyptisk cigarettask demonstrerades för kommittén hur det hela skulle ta sig ut. Man väntade sig stor effekt av denna strängt stiliserade och komiskt gravitetiska plastik.

Till fabel valdes berättelsen om Moses' räddning ur Nilen.

Det vimlar av personer. Faraos och hans dotter Uarda, översteprästen Chil, studenterna Abdul Hamid och Amen-Hotep, en pantlånare och en aktör, balsamerings-amanuenser o. s. v. Både framstående personer och vanliga dödliga ha sina bekymmer. Uarda har förbarmat sig över den lille Moses, vilket ger upphov till mycket fula rykten i hela Egypten. En av de båda studenterna har en natt spelat så högt, att han måst stampa på sin stamfaders mumie hos juden Manasse Isaskar. Översteprästen Chil dömes för diverse fula tricks att bitas av dödsormarna, varefter han efter vederbörlig balsamering föres in i en mumiekammare, där gräddan av egyptiska mumier håller en välkomstgask.

Härefter välkomnas Chil med en pokal palmvin och allmän titelbortläggning följer.

Det enda som generar de övriga mumierna är Chils timliga och plebejiska renciorsodör. Överliggarna inskräpa hos nykomlingen hur mycket som ännu fattas honom:

Tusen år tror jag visst att jag var och jag lukta alltjämt som en barbar. Men när 2000 år hunnit förgå då var doften ju mer comme-il faut.

Efter 3000 år fick mitt stoft en betydligt pikantare doft som en blandning av eau-de-cologne och av gammal och ädel bourgogne.

Till sist redas alla förvecklingar ut. Moses igenkännes som Manasses sonson och Uardas ära är räddad. Studenten Abdul-Hamid, nybliven överstepräst efter Chil, anholder om hennes hand och Uarda kastar sig ned för sin höge fader med den berömda repliken: O, pappa, jag älskar honom så!

Spexet gjorde stormande lycka. Tyvärr måste dock föreställningarna snart inställas, då den sköna Uarda var tvungen att fullgöra sin värnplikt vid kronobergarna.

Doktor Gregor Paulsson i Svenska slöjdföreningen har deltagit i samtliga Uarda-

Hermod, Odens son, telegrampojke, ur Gudarnas dilemma, teckning av R. Engströmer.

föreställningar utom de allra senaste åren och därvid kreerat översteprästen Chils viktiga roll.

Det har spelats spex sedan urminnes tider i Lund — berättade doktor Paulsson — i synnerhet på Karl XII:s-dagen, den 13 november och valborgsmässoafton. Medicinerna ha sina spex på den stora toddydan, som var märklig även ur den synpunkten, att då ofta framkommo embryon till senare spex.

Doktor Paulsson förnekade inte sin kärlek till den sköna Uarda. 1908 var det endast en akt — hela mumiescenen tillkom först året därpå — men ändå gjorde spexet sådan lycka att det måste spelas praktiskt taget hela dagen. Under repetitionerna tillkommo de flesta nyheterna i regiväg. Texten blev efter några år så gott som kodifierad, och även inom regin har det utbildat sig en mycket stark tradition, en tradition lika stark som på Théâtre Français.

När man spelade på gamla Östermalms-teatern här i Stockholm, artade det sig till ett strejktillbud. Aktörerna hade ett i deras ögon ytterst obetydligt dagtraktamente om två kronor per man och dag och allting fritt. Men eftersom levnadsomkostnaderna i Stockholm voro mycket höga oavsett husrum och mat beslöt de att skrida till aktion. Revolutionsledaren Chil anförde upploppet. Färdledaren, som var en mycket ekonomisk man bleknade och föll till föga. Behöver det sägas att föreställningen dagen efter gick i trötthetens tecken.

Kännare påstå att Uarda om möjligt förlorat något på att förflyttas ur sin Lunda-

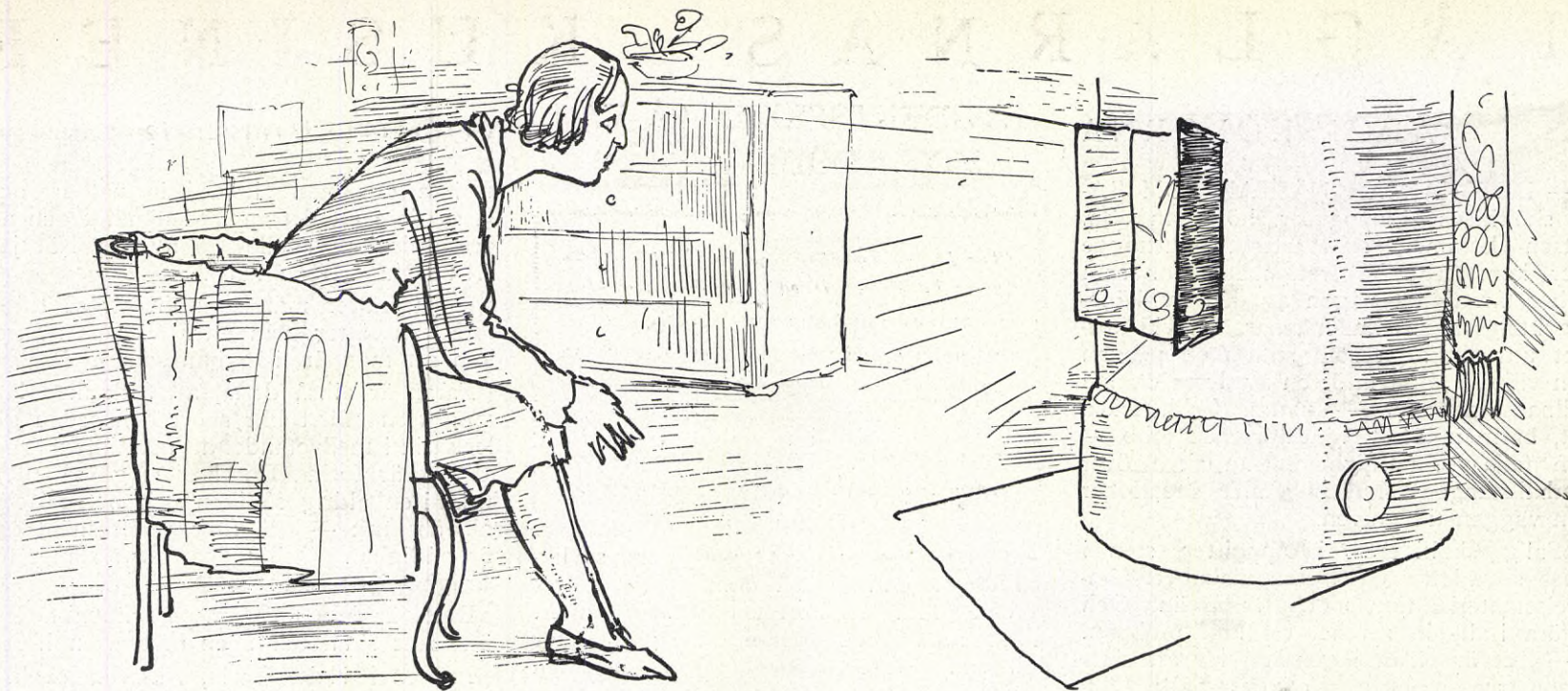
(Forts. sid. IIII.)

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.25, 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

M Å N A D S H Y R A N

ELLER FINNS DET NÅGRA "FAMILJEFlickOR" SOM KÄNNA SIG TRÄFFADE?

HON HADE KOSTAT PÅ SIG EN brasa i kväll. Hennes rum låg mot norr utan värmeledning, vintern var i antågande och ingen reservfond satt detta år kvar i väggarna av sommarvärmen.

Det var ett gräsligt överdåd att köpa ved, det kunde inte nekas, men hon blev så bortskämd, då hon gav lektioner i värmeledningsvåningar, att hon sedan frös dubbelt här hemma. Hon hade plockat in veden i garderoben. Det kunde kännas sårande för den snälla värdinnan, om hon sett vedtraven framme. Då rummet hyrts, hade värdinnan sagt ifrån, att det var kallt men samtidigt gett sitt hedersord på, att det skulle städas och dammas ordentligt.

Och hon hade hållit ord, både vad kylan och ordningen beträffade.

Det var rörande att se, hur omtänksamt rummets alla skavanker voro dolda. Fläckarna på tapeterna voro skylda med taylor ur julpublikationer. Bakom soffan satt i rad Carl Larssons kvinnor genom seklen, som alldeles överskyld flottfläckarna på tapeten, som hennes företrädare kvarlämnat.

Korkmattan, som täckte golvet, var så trampad att dess en gång glänsande blommor och blad voro alldeles avnötta. Där rann en tåreflod från hörnet. Ja visst, hon hade alldeles glömt att spanna upp paraply, när hon kom hem och vända den upp och ner över handfatet.

Nu drog hon fram länstolen framför brasan. Den var kringstoppad med ett stycke djuprött tyg, som stolen skulle klädas med när hon fick råd att vidtala en tapetserare. Den stolen var hennes enda egendom.

Den röda färgklicken gjorde henne gott varenda gång hon kom in i sitt urtvättade och färglösa rum, vars ting voro sammanhållna av den strängaste ordning, annars hade rummet väl aldrig blivit uthyrt så enkla och nötta voro möblerna.

Hon som nu satt vid brasan och stirrade in i dess fladdrande liv, tänkte på hur underligt det var, att hon nu bodde i detta främmande land. Det berodde på,

att hon träffat de snälla svenska damerna, som en tid bott i samma boarding house som hon där uppe i hemlandet. Det var strax efter föräldrarnas död, som hon råkat dem, just då hon känt sig så ensam, fattig och övergiven av både Gud och människor. Kom med oss till Sverige, hade de sagt. Vi känner så många människor, vi ska tala för er hos alla våra vänner, vi ska ge lektioner i engelska, det hör numera till bildningen att kunna ert språk. Ni ska få en livsuppgift, själv kunna förtjäna ert uppehälle. Blir inte det bra?

Jo visst skulle det bli bra! De snälla människorna hade verkligen gjort allt som stod i mänsklig förmåga för att hjälpa henne, och hon hade redan fått några elever. Ganska håglösa flickor av »the upper ten». De hade nog ingen blek aning om vad det betydde för henne, när de skickade återbud i sista stund eller ibland helt sonika underlät att telefonera och voro borta, när hon kom för att ge sin lektion.

I dag var det den sista i månaden, och värdinnan skulle ha sina 55 kronor. Det fick inte mankera. Hon visste ett sådant trälaliv den snälla frun själv hade för att kunna hålla sina två pojkar i skolan. Att hålla dem rena och snygga var hennes ära och glädje.

Redan för en vecka sedan hade erinringar i den blygsammaste form gjorts till de två eleverna att betalningen för förra månadens lektioner i engelska måste erläggas. Flickorna hade bett om uppskov till den sista lektionen i denna månaden. De hade fått ut klädpengar i förskott sade de, och tordes inte genast påminna om lektionspengar. De hade förefallit så generade, att en tanke slagit henne: kanske hade deras lyx krävt även lektionspengarna?

Då hon i dag gått upp för att ge den sista lektionen och få pengarna, hade de varit ute, båda två. Jungfrun hade ingen annan hälsning att ge henne än den: »att flickorna alldeles glömt av ett stort té, som de voro bjudna på just klockan fyra,

och de visste förresten inte riktigt om de skulle få tid att fortsätta sina engelska lektioner. Men de skulle ringa i nästa vecka — — — Är det inget brev hade hon blygt frågat husan. Nej, det är det inte. —

Och nu satt hon där med ett minus på 60 kronor. Hon hade tagit av sina sista slantar för att köpa en hängväxt till värdinnan, som länge önskat en sådan för kopparrampeln i salen. Och så skulle hon stuckit in kuvertet med en nyväxlad femtökrona och en ofingrad tia. Varför kan man inte också få betala litet fint, hade hon frågat sig. Det är ju en förgyllning, som fattigdomen kan unna sig.

Och nu satt hon där med klängväxten på skrivbordskanten, men hade ej ens halva summan för värdinnan.

Hon kunde höra hennes tramp därute i salen och tallrikarnas kling mot matbordet. Nu kanske pojkarna voro hemma när som helst. När middagen var över och disken inställd igen för några timmar, då skulle hon gått in med den gröna hängväxten och bett värdinnan hänga upp den. Det var så nätt uträknat alltsammans. Och här satt hon nu, och kunde ej göra rätt för sig. Och ändå hade hon gjort — ingen hade hon offrat så mycken möda för som för dessa två flickor — — —

Nu slängdes farstudörren upp och igen med en skräll.

— Ä' morsan hemma — vi ä' hungriga som vargar — pannkaka — det var kul — vi ska ha pengar i morgon till två nya böcker — — Mer hörde hon inte, men hon förstod, att den trampande kvinnan i rummet bredvid skulle i sin godhet svälja en kvalfull suck, då blott halva månadshyran lämnades med begäran om uppskov.

På Cecil dansade just då två flickor medan pärlorna stego i fyra champagneglas som lämnats halvtömda vid ett reserverat bord, medan jazzen dallrade fram.

JULIA SVEDELIUS.

(Ill. G. Chatham.)

BARN FÖRSÄKRINGAR

SVEA

STUDIEFÖRSÄKRINGAR

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG, V. HAMNGAT. 3.

L Ä S A L Ä X O R P Å T I D

ÄRO SKOLORNAS LÄXUPPGIFTER ETT ONÖDIGT PÅBUD?

— DET HÄR ÄR NÄSTAN SOM SALIG skoltidens läxuppgifter, hör man ofta. Satsen kommer, som utrop, muttrande eller konstaterande, från människor som stukat tårna mot någon av den samhälleliga kungsvägens kullerstenar, det vill korrekt uttryckt säga som sitta med pennan i en viljelös hand inför en av dessa otaliga ifyllnadsblanketter — namn, född, frisk, gift, barn, inkomst, föräldrar och jobb — som falla som flygblad från skyn över samhällsfångens huvud i alla situationer från vaggan till graven.

»Salig skoltidens» läxuppgifter, som i dessa situationer tjäna som makabert jämförelsematerial finnas och frodas än. Och utgöra i all sin ringhet ett litet problem.

— Det är välan ingenting, för att säga bedömarnas replik med offrens språk. Läxuppgifter... det är litet besvär fjorton dar var termin, som de väl kunde underkasta sig utan pip. — Det kan se så ut. Men den som står skolungdomskretsar nära, kan inte undgå att se även något annat i dessa läxuppgifter. Han ser en fara i dem. Och om han tittar noga så ser han två.

Den första faran kan nog blott den se som vill se den och det kan tyckas pedantiskt att titta så noga så man alls upptäcker den. Faran är dessa uppgifters meningslöshet och ändamålslöshet. »Det måtte väl inte göra något, en så'n struntsak — för resten, skall det kallas fara...» repliken hänger i luften. Ajo. En struntsak — om man alltid skulle på det sättet jämföra allting med annat så skulle aldrig en reform se dagen, för alltid finns det något som är större och värre och som man borde börja med men som man aldrig börjar med därför att det är besvärligt och svårt. Alltså förfaller argumentet struntsak. Den andra motrepliken gäller faran. I en tid där människorna gå omkring med ordet ändamål i ljusreklam på nähinnorna kan det tyckas, att en sak utan direkt ändamål snarast vore att betrakta som en lättnad. Det är rätt så till vida som det finns sådana saker, som med en förtjusande brist på praktisk användning och effektiv motivering utgöra en bit av tillvarons charm. Men ändamålslost småplotter som ger sig ut för att ha en uppgift hör inte till dem. De föda bara ett dovt missnöje mot småpåbud i allmänhet och en trilsken oresonlighet mot auktoriteten bakom påbudet och ett allmänt förakt för institutionen som helhet inom vilken påbudet fötts. Och den ålder påbudet berör är av naturen redan förut alldeles tillräckligt disponerad för trilskenhet, oresonlighet och förakt. Det är inte nyttigt att två gånger var termin drivas till denna dialog, varierad men med samma idéinnehåll:

— Det är faktiskt så dumt så att man kan bli åttkantig...

— Vad?

— Det ska vara läxuppgifter nu igen...

— Kan du räkna ut vad dom ska det där till?

Läxuppgifter — detta är en punkt i skolschemat, som både föräldrar och barn känna väl till och kanske många gånger undrat över. Vartill nytta de? frågar man sig i vetskap om alla de mer och mindre trovärdiga sätt på vilka de "tillverkas". Ja, meningarna äro delade och nedan läses några olika synpunkter i ämnet.

— Det vet dom inte själva, det kan jag sätta mig på.

Det är inte nyttigt.

För att fortsätta med utdrag ur dialogen. — Om det är dumt att dom görs, så liknar det ingenting hur dom görs —. Det är den andra och större faran, som har ett starkt försonande skimmer av galghumor och vinnande respektlöshet över sig men som inte därför är mindre.

— O vad det är likt mig...

— Det var ett gräsligt liv...

— Ja, när jag har gått och lämnat läxuppgifter för fjorton dar när det bara har gått en vecka. Jag gjorde dom ungefär likadana på en gång...

— Du ska göra som jag, bägge två sista lördan efter Margits, hon sitter med klocka hela veckan.

— Jag tänkte det också men det blir ett sånt bråk för allihop ska ju ha hennes då på en gång.

— Begriper du vad som menas med det där?

— Neej, i all synnerhet som det aldrig är värt att man skriver som det är. Jag gjorde det en gång, satte sju och en halv minut, det var geometri och det fattar man

ju inte om man sitter hela natten, och då sa dom att det var otillständigt och att jag åtminstone skulle satt åtta... När jag läste sju och en halv...

— Ja, sätter man som det är så träter dom och sätter man efter Margits så tror dom att man är lika dum som hon!

Faran är alltså detta, att fusk med läxuppgifterna först blir sport och sedan glider så in i medvetandet att man inte märker att det är fusk. Det brukar gå så. Och fusk, i en aldrig så liten och betydelselös sak, är fusk — och fusk är ett snällt ord för oärlighet. Och tappar man sinnet för oärlighet i en sak...

Detta är från ungdomens synpunkt. För rättvisans skull bör även motparten höras.

Fröken Hilda Hult, Ähliniska skolans föreståndarinna, lyckas genom sina sakliga uppgifter mildra det intryck av ändamålslöshet som läxuppgifterna göra.

— Vilken glädje skolöverstyrelsen har av dessa uppgifter kan synas litet dunkel, men det ligger ju i dess intresse att insamla alla sorters statistiskt material oavsett ovisheten om det någonsin blir utnyttjat. Dess avsikt är att genom dessa uppgifter få fram ett antagligt medeltal på arbetstiden för ett barn med vanliga förståndsgåvor. Alltså att »stävja läxraseriet» för att använda ett populärt föräldrauttryck.

— Då borde ju ungdomen snarast vara tacksam?

— Ånej, det är för besvärligt och för mycket av utopi. Antingen äro de pedanter och då läsa de noggrannare än vanligt och få fel siffror, eller också äro de tvärtom och »planka» varandras siffror tre sekunder före inlämnandet. Men den nyttan har det ju alltid att läraren får en viss om ock ganska oviss vägledning. Om en läxa varit för svår så markerar klassens mönster tiden och sedan göra de andra efter och så kommer det i alla fall fram. Är alltså ett givakt till läraren, som kan se om han t. ex. pressar en klass för hårt i ett ämne.

— I folkskolorna förekommer det ej, säger doktor Karl Nordlund. Inte som ett avståndstagande, men därför att läxorna inte där spela en så stor roll som i läroverken, hemarbetet är inte huvudsaken så någon dylik kontroll på lärarna behövs inte. Det skulle helt enkelt inte löna sig även om det gjordes utan fusk.

— Rent principiellt?

— Så ha dessa uppgifter nog sitt berättigande som kontrollapparat. Även om det fuskas inom en viss gräns med enskilda uppgifter så behöver därför inte medeltalets siffra bli alldeles felaktig.. den kan säga ganska mycket.

Man kan nu bara fråga sig, om den lilla nyttan dessa uppgifter verkligen göra är nog för att uppväga det de skapa hos institutionens offer: blindhet för det faktum att en osann uppgift är en osann uppgift.

B. A.

Fru Maja Dyrssen, född Wennerholm, maka till kaptenen vid Generalstaben Gustaf Dyrssen. (Goodwin, kamerabild.)

Liptons Té
LIPTON

är och förblir
det bästa.

är världens största och
förmämsta Téfirma.

Hemslöjdsförbundet för Sverige

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbunds försäljningsorganisation
för Stockholm och utlandet.
PERMANENT UTSTÄLLNING och FÖRSÄLJNING I STOCKHOLM
Kungsgatan 33 (Södra Kungstornet n. b.) Tel. Norr 55 80.

“ÄDLA GESTALTER OCH ROLIGA ORIGINAL”

EN BOK OM SKÅNSKT HERRGÅRDSLIV PÅ 1800-TALET.

DET PERSONHISTORISKA ÄR JU EN god grund för det historiska vetandet och den rika memoarlitteratur, som på senare år gjorts tillgänglig för allmänheten har skänkt glädje och intresse långt utöver släktrayonen. Vår tids händelser tagas upp på film och amatörfoto, det gångna seklets lades in på bladen i dagböcker och skissalbum, trots soliditeten och trots orörligheten verka dessa tidigare reflexer av livets gång på ett annat sätt levande, där har med handen och pennan förts över något mer av andens liv och hjärtats värme.

Båda dessa underbara stimulerande och konserverande egenskaper finnas i rikt mått i den vackra volym Pariskrönika och herrgårdsliv i Skåne, som under titeln »Minnen från Mor och Mormor» (Bonniers) utgivits av ättingen i tredje led, Louise Gyllenstierna, som med varm känsla hyllar de bortgångna.

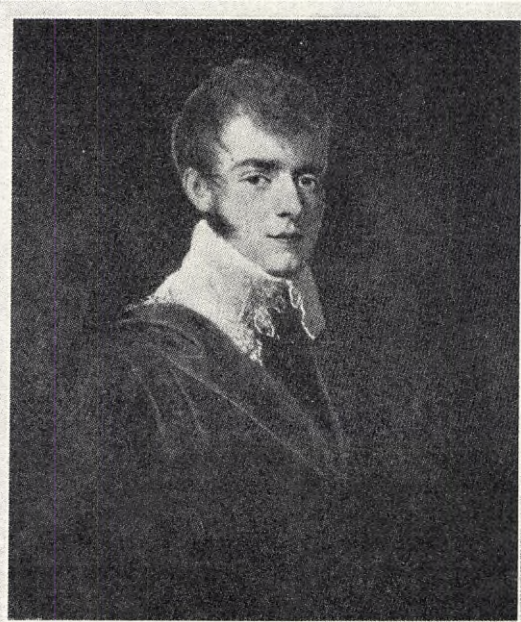
Det är lustigt att i gamla papper finna hur trådarna tangeras varandra i härvan av människoöden. Min mormor skriver i sin dagbok från en sommarresa i Skåne, »vi fortsatte från Walje till Årup, Excellensen Wachtmeisters sköna academie för vetenskap och konst, der denne dess Nestor samlar omkring sig allt vad hans fina, bildade smak finner för godt i bild och personlighet. Han sjelf och hans familj voro frånvarande på utrikes resa och hem, park och blomstergård förrådde ett slags kylig likgiltighet nu, då de icke livades av egarens blick, icke uppmuntrades eller ordnades av hans inflytelserika närvaro. — Vi funno dock den hederlige trädgårdsmästaren putsande vinrankorna och persikoträden med en nitälskan och en ifver, som blott avbröts av det för honom sjelf högst intresserande talet om hans ädle husbonde och hans familjeangelägenheter.»

Den beundran för greve Hans Gabriel Trolle Wachtmeisters personlighet, som här gavs uttryck var allmän. Förutom excellens och skicklig ämbetsman var han ju också en förgrundsgestalt på såväl politikens som den andliga odlingens mark, en av Rikets herrar, en av Karl-Johanstidens mest bemärkta män. Ett djupt grundat intresse för vetenskaper och forskning gjorde med tiden kemien till hans älskingsämne och Berzelius till en vän, som långa tider vistades på Årup. En ovanlig man var excellensen förvisso. Ehuru rik och högättad höll han icke på adeln som stånd och visade ett för många betänkligt frisinne, ja ansågs rent av som jakobin. Vid 21 år undanbad han sig att bli utnämnd till överstekammarjunkare och ansåg adelskapet vid denna tid vara endast en »fiktio». Hur Fredrika Bremer såg det, är här lämpligt att citera; då hon karakteriserar Emerson med orden: »Han är en född ädling», tillägger hon, »Jag har sett förut ett par män födda med denna prägel: excellensen Wachtmeister i Sverige och — ännu ett par andra». — Hur älskad, ja dyrkad han var av de sina går som en varm ton igenom släktminnena, han var, naturligt nog, centralpunkten. Då dotterdottern målande beskriver Årup, »den gården som var soligare än någon an-

Grevinnan Charlotte Dücker, född Wachtmeister.

nan plats på jorden», samlas allt ljuset som en gloria kring den ståtliga gamle ädlingen. »Morfar, den älskade oförlämlige, jag såg upp till honom som till en kung och en kung var han i andens rike, ädel, varmhjärtad och så storsint att han kunde umgås med de små, ingen kunde så vänligt som han besvara barnsliga frågor, sade aldrig »trötta mig ej», utan såg i begäret efter förklaringar en liten gnista av den törst efter vetande som varit för honom en ledstjärna under livets stormar.» Mycket av hans begåvning och hjärtelag gick i arv till dottern Charlotte, sedermera grevinnan Dücker på Uddarp. Då hon 95-årig — 1908 — gick bort blev det tomt och kallt, som om solen gått ned, inte endast på den gamla gården, utan för de många, många för vilka hon varit mer än mecenat, varit som en god ängel. Hon var den sista som bar det gamla namnet Dücker och det skrevs vid hennes bortgång att över henne kunde sättas samma gravskrift, som Olof v. Dalin ristade över den sista grevinnan v. Aschenberg:

Excellensen Hans Gabriel Trolle-Wachtmeister.

»Ack lycka, då ett ädelt släkte med sådan klarhet slocknar ut.»

Många och långa utrikes resor gjorde familjen. Den första som den 18-åriga Charlotte fick vara med om, då vintern 1833 tillbringades i Paris, har utförligt skildrats i hennes dagbok. Hon ser med klara ögon på allt det nya, som möter henne, och hennes kloka huvud och goda omdöme bevarar intryck från hovbaler och museer, från gobeläng- och porslinsfabriker, från Börsen såväl som från fängelserna. »Pappa var förvånad över den renlighet och ordning som råder där. Direktören mr Moreau frågade pappa om det inte var lika väl ordnat hemma hos oss. Han svarade ja, fast han var långt ifrån att tycka det.» Det torde vara få 18-åringar — både då och senare — som ha så vakert socialt medvetande att de i sin dagbok bevara en sådan bild från livets skuggsida.

Denna innehållsrika dagbok, förd på franska, har ur sekretärens låda tagits fram i dagsljuset av dotterdottern, friherrinnan Louise Gyllenstierna på Bjersgård, översatts, sammanförts och utgivits tillsammans med levnadsminnen, nedskrivna av släktlänken dem emellan, utgivarinnans moder, grevinnan Lotten Barnekow, född Duwall. Hennes »Gestalter» torde för många te sig som bokens allra förnämligaste del. Grevinnan Barnekow var i sin djupt allvarliga livssyn humoristisk och kunde vara bitande kvick. Att trots den aristokratiska och konservativa atmosfären något av morfaderns, den demokratiska excellensens ande friskt och omutligt levde kvar, därom vittnar ett yttrande av henne som bevarats. Det var en 1 majdag, då de första arbetardemonstrationstågen väckte uppseende och indignation. »Å, de förskräckliga röda fanorna», beskärnade sig någon i hennes sällskap. »De röda fanorna», svarade grevinnan Lotten Barnekow, »vet ni när tyget i dem vävdes? Jo, det vävdes på den tiden, då la(dugårds)fogden på Wittsköfle fick prygla folket, så att de knappt kunde krypa fram.»

Lotten Barnekow var konstnär. Både i att skriva och måla, skildringen av bl. a. festerna på Årup på excellensens födelsedag äro tavlor så förtjusande, att tanken går till Anna Maria Lenngrens »Den glada festen» —. Bland alla dessa »ädla gestalter och roliga original» som i boken träda fram på scenen är trotjänarinnan, gamla Elna en personlighet för sig. Då man läser släktminnen, slår det en ofta som en ofrånkomlig sanning att deras monumentalfigurer aldrig kunna bli vad de voro utan trotjänarnas beundransvärda skara. Vilket tålmod, vilken uthållig vaktjänst, vilken kärlek och stolthet över gården och familjen. Elnas minne firas allttjämt varje sommar på hennes födelsedag och de, som då samlas under de skuggiga lindarna på Sörbytorp mötas i minnen — och då heter det: »Minns du det? Och den gången? Och den?»

Och då berättas! Minnen, som kanske en gång komma i en ny släktbok. Varje sådan är välkommen, den är ju en spegling av det underbara livet självt.

ELLEN HAGEN.

Vid boken eller i vänners sällskap
är CAP Turbanpraliner
alltid en god tillgång

1 kg. 7:- 1/2 kg. 3:50 1/4 kg. 1:85 1/8 kg. 1:-

KVINNORNA UTE I VÄRLDEN

DEN PANAMERIKANSKA RÖRELSEN.

DEN NYA VÄRLDEN BÖR JU BJUDA på överraskningar — det vänta vi oss i gamla världen — men i år har den bjudit på något av the biggest in the world i kvinnorörelsen. Den panamerikanska kvinnokommittéen.

För den händelse läsaren icke är initierad i den panamerikanska rörelsen skall den här i största korthet skisseras.

Alla Amerikas stater i union.

Sen 1889 har det pågått en starkt målmedveten strävan att sammansluta alla stater i Amerika till en utåt enhetlig union av individuellt fria och inbördes solidariska stater. I spetsen går U. S. A. som initiativtagare, men kontinentens alla 21 stater ha anslutit sig. På den sjätte internationella konferensen som hölls i år i Havanna, Kubas stad med de rika minnena från Columbus och conquistadorernas tid, kunde Hughes Hoover konstatera att denna konferens utan fara kunde vara fullt offentlig, ty »Vi kunna alltid vara uppriktiga och ändå vara vänner. Endast de som icke äro vänligt stämde kunna icke förmå sig till att vara uppriktiga».

Bland de 21 delegerade befann sig ingen enda kvinna och ingen tillsattes i någon av de åtta kommissioner, på vilka ärendena fördelades. Detta är icke i och för sig något märkvärdigt, ty ännu återstår en mängd formella hinder för kvinnans utnämning till äreposter o. a. av liknande art.

Men de amerikanska kvinnorna hade bildat en Women's Committee of International Action, och denna begärde företräde inför konferensen. Detta beviljades — ett ståtligt bevis på att Amerika tagit på djupaste allvar grundvalen för dess tillblivelse: deklARATIONEN av de mänskliga rättigheterna.

Ordföranden i kommittéen, mrs Doris Stevens, höll det första talet. Hon tog till utgångspunkt för sitt anförande de 21 medaljonger, representerande de 21 staterna, som prydde väggarna. Var och en av dem föreställde en man och en kvinna och betecknade alltså därmed att varje stat utgöres av en man och en kvinna. Först när alla, även kvinnorna, ställts inom frihetsfacklans strålkrets, skulle panamerikanismen gå fram snabbare, mer älskad, med mer rytmiska steg.

Andra talarinnan, Jane Norman Smith, erinrade om att konferensen 1923, som hölls i Santiago, Chile, beslutat undersöka hur de konstitutionella och legala hindren för kvinnans likställighet med mannen skulle kunna undanröjas och att en juridisk kommission, tillsatt 1906, de sex sista åren varit livligt verksam i samma mån och bl. a. skrivit en redogörelse i 53 artiklar om kvinnans sociala ställning, men icke ett ord var sagt om hennes politiska. Konferensens president hade i sitt stora tal betonat att Amerika måste gå fram snabbt och icke använda långsamma metoder — däri instämde alla kvinnor livligt. Flera delegerade hade frågat henne, om hon trodde att alla kvinnor verkligen önskade politiska rättigheter. »När önska alla männi-

Mrs Doris Stevens.

skor i ett land sin frihet», utropade talarinnan. »Män i England som voro nöjda med att tjäna sina herrar och icke hade någon som helst önskan att bli fria, uppträdde inför myndigheterna och protesterade mot att belastas med politiskt ansvar. Detsamma hände efter slavkriget i U. S. A. Och det berättas att på Kuba, där det fanns några afrikanska slavar, voro dessa så nöjda med att de blivit väl födda och klädda och vänligt bemötta av sina ägare, att de vägrade ta emot friheten.»

Professorn vid seminariet i Havanna Julia Martinez pekade på den långa raden av fanor som kantade alléen upp till universitetets aula, där sammanträdena höllos. Var och en av dem representerade lysande sidor i kontinentens historia, sade hon, sidor om hjältemod, uppoffringar, vägran att gå med på det som är orätt, triumf. De representerade nobel och upphöjd opposition och rättens och rättvisans slutliga seger över orätten och den fega underkastelsen. »Tro ni, mina herrar», fortsatte hon, »att ni ensamma bära i edra hjärtan dessa prisvärda känslor? Tro ni att kvinnorna som leva vid eder sida icke ha samma hunger och törst efter rättfärdighet? Också vi äro födda på denna sköna kontinent, där så många historiska strider utkämpats. Också vi äro födda med längtan efter frihet, jämlikhet och broderlighet. Vi följa eder på eder väg och önska som ni nå de högsta topparna av kultur och framåtskridande. Därför kunna vi icke stå passiva och likgiltiga. Vi veta vad orättvisa är och vi resignera icke. Vi komma alltså, ärade herrar delegerade, för att av er begära full civil och politisk rätt för alla kvinnor i Amerika!»

Konferensen behandlade kvinnornas fråga så som man kunde vänta av den. En resolution om tillsättande av en kvinnokommitté antogs och verkställande utskottet fick i uppdrag att utnämna medlemmar däri. Det är meningen att i densamma skall så småningom nämnas en delegerad kvinna från varje stat, alltså skall den bli en kår av 21 kvinnor.

Kvinnokommittéen startar.

Verkställande utskottet började snart söka efter kandidater. Man begränsade sig till en början till de sju staterna Argentina, Colombia, Salvador, Haiti, Panama, U. S. A. och Venezuela.

Redan utnämnda äro señorita Clara González, Panama, jurist Doris Stevens, vars fullständiga namn är mrs D. Dudley Field Malone, U. S. A., señora Lucila Luciani de Pérez Diaz, historiker och författarinna, Venezuela, och doktor Ernestina Lopez de Nelson, Argentina.

Utän tvivel är det svårt att finna en för uppdraget tillräckligt meriterad kvinna i sådan stater som ha en svag kvinnorörelse och överhuvud taget en alltför liten grupp up to date kvinnor, men dessa utnämningar och över huvudtaget erfarenheten av att konferensen behandlat kvinnorna fullt lojalt har elektriserat kvinnorna även i sådana stater.

Gifta kvinnor och deras fosterland.

Kommittéens program kommer icke att fastställas, förrän sju medlemmar kreerats, men de nu nämnda ha redan satt sig in i arbetet och diskutera frågan om det som är mest angeläget att ta itu med. Meningen lutar åt det allt mer aktuella problemet kvinnans nationalitet. Kommittéen vill gärna ha satt sig in i detta, så att den kan ha något att komma med 1929, då världskonferensen för stadfästande av internationell lag är sammankallad till Haag.

Genom de ständigt livligare folkomflyttningarna blir denna fråga alltmer brännande och under världskriget, då människor kastades — jag hade så när sagt bollades över oceaner och kontinenter, visade det sig riktigt hur kaotisk lagstiftningen därom är och vilket bryderi detta försätter regeringarna uti.

Det är så mycket värre som endast ett fåtal kvinnor själva ha en aning om vad nationalitet vill säga.

För att bara ge några exempel.

Det finns kvinnor som ha flera fosterland och det finns kvinnor som utan egen förskyllan pröva det bittra ödet att intet fosterland ha — att vara ställda utanför samhället, att icke ha någon stats auktoritet som skydd.

I somliga stater låter man en kvinna behålla sin nationalitet, om hon gifter sig, i andra endast om hon stannar kvar som gift, i andra endast om hon stannar kvar och hennes man förvärvar medborgarskap i hennes land. Somliga stater erkänna henne som sin dotter vart någonsin hon tar vägen, andra låta hennes medborgarrätt falla automatiskt efter två år. Återkommer hon efter dessa tvenne år, kan hon få medborgarrätt igen genom att genomgå samma procedur som en främling. Somliga stater ge en inflyttad hustru hennes mans nationalitet, andra vägra henne medborgarrätt. Varje kvinna alltså som lämnar ett land som automatiskt låter hennes medborgarrätt falla och bosätter sig hos sin äkta make som är medborgare i ett land

(Forts. sid. 1113.)

LIDOL TILLFÖRLITLIGASTE BRÖSTKÄRAMELL	ENDE TILLVERKARE: <i>Forsberg</i> GÖTEBORG.	5:~	Ett gediget och billigt praktverk Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen. Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.	5:~
--	---	-----	---	-----

SEX VITA DÖRRAR I VINDSKUPAN

EN SJÄLVFÖRSÖRJANDE OM SITT HEM.

Iduns tävling om de självförsörjandes hem har tillfört oss flera skildringar som visa med hur mycken fyndighet man ästadkommer sin egen lilla vrå. För dagen offentliggöra vi ett av de insända bidragen. Tävlingen utsträcker till 15 nov.

DET ÄR ICKE GOTT FÖR MANNEN att vara allena, säger ett gammalt visdomsord. Men det är tusen gånger värre för den ensamma kvinnan att bo i familj, åtminstone om det är en enkel familj i en småstad. Hon får vaka med de små, där hon ligger dörr i dörr med sängkammaren. Hon får matoset m. m. till skänks, när värdinnan för att spara bränsle öppnar den dörr, som är hennes enda, ack, så enkla värn om frid och frihet. Hon är hårdhärtad och oförstående för barn, om ej familjens små gudsänglar få plocka med kletiga fingrar på hennes bokhylla eller leka tåg med stolarna i hennes rum. Hon blir aldrig fort nog färdig att resa bort vid högtider, då hennes bädd behövs för familjens egna — ja, henne har man fått för sina synders skull. En gång i månaden är hon bra att ha — då hyran kommer — men det är allt.

Efter två plågsamma år var jag utled åt livet. Jag står inte ut längre! förklarade jag för matlaget, som dock ej tycktes imponerat. De hade väl hört det för ofta.

Nu tänker jag hyra lägenhet.

— Ja, har du aldrig slitit förr, så får du göra det då, varnar en, som sitter med tvårumslägenhet. Varenda ledig stund går till disk och städning.

— Vad tänker du möblera med? Tonen är dräpande.

— Du med dina 200 kronor i månaden.

Goda råd och glåpord hagla omkring mig, men jag är orubblig.

I tidens fullbord var jag ute på språng och sökte. Och fann. Det var nog köket, som kom mig att skriva kontrakt på den lägenheten. Ett bedårande litet kök med den näpnaste lilla fönsterkupa, där jag nu har mitt hemmahörn med släkt och vänner på väggarna och rosor och pelargonier på fönsterbrädet. Kanhända en något underlig användning av ett kök, men så är det på samma gång mitt matrum och arbetsrum.

Kvällen innan den stora flyttningen hade jag två stora tvättkorgar fulla med linne, tavlor och porslin. Frivilliga bärelaget — mina kamrater — vart nästan imponerat. Dess mindre imponant verkade flyttlasset. Jag vågade inte anlita en vanlig åkarskjuts för att ej riskera en obehaglig fråga, var möblerna funnos.

Det låg ett stänk av vemod i luften,

när jag såg mina enkla tillhörigheter vandra bort mot sitt första stora äventyr. Det tyckte visst alla andra också, eller var det ett återsken av min egen sinnesstämning, som kom mig att läsa medlidande i allas ögon? Bäraren såg generad ut och begärde endast en krona för sitt besvär. Hans blick, som svepte över rummet med bord, lådor och bräder i en obeskrivligt fattig hög, innan han gick, var dyrbar.

Men, var skulle jag ligga? Eftertankens kranka blekhet hade fullkomligt utträngt den sista tidens hänförelse.

Visserligen hade jag beställt en »ducha», men tänk, om den inte kom!

Jag började med att spika upp boj för de sex dörrarna i rummet, de kunde göra en galen! Som sex vita spökfigurer stodo de där stela och bara tittade på en. Äntligen voro då de tre gömda bakom bojens lugna blå. I andanom såg jag min ducha där framför med täcke och kuddar i blått och jag njöt av mitt lugna hörn. I svåra stunder kunde jag likt kung Akab vända mig mot väggen — —

Livsmodet, som varit farligt långt nere, steg i takt med arbetet. Det ligger dock något i att få hänga upp gardiner för egna fönster och tända eld i egen spis; att pryda egna väggar med tavlor och öppna sin dörr och ta emot möbler, av egen förtjänst betalade. Där kom köksbordet och två stolar, där kom gungstolen och sist »ducha», annonserad av tunga flåsningar i trappan. Nattvilan var räddad, så mycket det nu kunde bli råd till.

När allt var lugnt och jag beredde mig på att i lugn och ro få plocka vidare, hördes ett mystiskt tassande och viskande i trappan och in klev ett härligt gäng av trofasta kamrater med all sköns förning för hushållet med vetekakan och flyttegröten i teten. Och så blev det ett välkommet avbrott i arbetet. Ur dunkla gömmen bland lådor och tvättkorgar letades fram duk och porslin och medan kaffet kokades för första gången i det nya hemmet och tungorna motionerades som aldrig förr, föddes hos löshästen den intensiva, innerliga hemkänsla, som hon aldrig som inhysing känner, men som inte sviker i eget bo, det må vara än så enkelt.

Det är nu två år, sedan jag började sätta fötterna under eget bord, och mitt lilla hem av i dag företer — gudskelov — en viss olikhet med det möbelhugriga tomrum, som mötte mina ögon, när jag första gången vaknade här. Den hastigt hopnålad lampskärmen av omslagspapper är nu

en saga blott och genom en botten av rosa gloria, kransad av en luftig garnering i rosa och gammalblått, silar ljuset i dämpat sken ned över gammalt och nyanskaffat. Några stora inköp utöver det som oundgängligen behövdes, blev det aldrig råd till. När korkmattorna och ducha — mina första stora förvärv — voro betalade, behövde både kassan och jag hämta andan. Efter hand fann jag en sak här, en där, som jag fann behag i och köpte in. En vacker gammal Karl-Johans byrå och en armstol i samma stil äro minnen från dylika irrfärder. Och så kom det sig, att mitt rum fick denna air av hopplockat, som alltid tycks mig förenat med den största hemtrevnaden. Min bristande köpstyrka räddade mig från den trivialitet och operosonlighet, som ofta vilar över ett rum med en hel möbel.

Där är mitt lugna hörn, som nu fått präktiga, mjuka kuddar, vars broderier i varma färger bryta det enformiga blå. Där står gungstolen, höljd i en gammal vävad från mors kistebotten, i den hemtrevliga alkoven med det breda låga fönstret, där hälsömsuppsydda gardiner, vittna om några sömnlösa natters tysta flit. Bokhyllan i hörnet, där slaskröret alltjämt sticker fram sin skrovliga arm och då och då drar sin porlande strof, har glömt det redlösa tillstånd, under vilket den fördes härin, och försöker dölja sin redbara karaktär av ärlig svensk fura bakom sin växande bokliga lärdom. Som dess ödmjuka slav sjunker jag ner framför den på en storlaget tilltagen braskudde i skånsk vävad, mitt handarbete på lediga stunder.

Fåfången fick också sin gärd i form av en enkel men dock spegel, som trots sin litenhet avspeglar hela golvytan och den som där framträder. Hittad i en affär, blev den ej dyr i inköp, att korkmattan därframför rätt snart förmärktes med sitt slitna mönster bliva ett outplånligt bevis på den kvinnliga fåfången och därigenom förorsakade en ny utgift för en matta att dölja det nya eländet med, det rådde ju inte spegeln för. Förresten skall denna matta i trasor och rosengång, om alla goda löften ej slå slint, bära god ränta, då den köptes på en välgörenhetsauktion.

Den sista vita dörren väntade länge på sin överman. Det var så mycket som skulle betalas, innan det blev något över för lyx och överflöd. Det blev till att först som sist stoppa all pjåkighet i skrinet och se det vita spöket modigt an. Och så glömdes jag den sista dörren. Det var inte utan, att jag nästan saknade den, när jag för en tid sedan gömde den bakom ett väggstycke i hembygdens mönster och färger, även detta ett resultat av min periodvis men sällan uppträdande flit och energi.

Den sekretär, som jag i optimistiska drömmar ser pryda mitt sista tomma hörn, försvinner vid nyktert tänkande »fjarran och allt mer i fjarran». Nog händer det och många gånger, när jag kommer från mina

(Forts. sid. 1113.)

Fönster putsas bäst med HÄXAN

HUR ORDNA SITT BOK-

NÅGRA RÅD OCH UPPSLAG FÖR

En trevlig fönstersmyg med inbyggda bokhyllor. (Nordiska Kompaniet.) (Holmén, foto.)

Modernt bokskåp med glas i mitten, därinnanför kan den trångboddade förvara andra än bokskatter. (Svensk Hemslojd.) (Holmén, foto.)

EN LANTMAN KOM IN TILL EN bokmal. Han satt en stund, så sade han: — De ä te å ha mycke böcker. — Ja, sade bokmalen. Lantmannen satt tyst en stund igen: — Å de te å ha lånbibliotek? sade han till sist.

Böckerna som självändamål — det är nog flera än de enkla själarna, som ha svårt att förstå, hur någon egentligen kan lägga sig till med dem för deras egen skull.

Strängt taget skulle vi här inte direkt syssla med böckerna ur bokälskarens synpunkt, utan snarare som dekorativt moment i inredningen. Men det veta alla, som älska böcker, att de måste ha en vacker och väl vald anordning för dem. Vackra bokhyllor, trevligt arrangerade läsruår, ett gammalt fint mahognyskåp eller ett modernt lågt bokskåp eller något annat, som gör att de goda vännerna böckerna komma till sin rätt och se ut som om de trivdes. De äro väl ändå som ett slags levande väsen för den, som älskar dem, eller hur?

Men det får väl inte anses vanvördigt att söka beskriva, hur dekorativt de verka i ett rum.

Finns det något mera vilsamt, mera inbjudande än ett stort rum klätt med böcker? Bokälskaren drömmer vaken och sovande om att äga det och han skulle vara färdig att mördra, om han träffade den engelske lorden, som endast använde sitt ärvda dyrbara bibliotek till att sitta i en skinn-

stol där och öva sig att med förbundna ögon rita en gris.

Men en helt liten boksamling, förmånligt uppställd, kan ge ett mycket dekorativt inslag. Böcker som bakgrund äro förträffliga. Man kan ställa upp möbler i olika stilar mot dem, de ha den egenskapen, att de binda ihop och förena det annars hart när oförenliga. Böcker i hyllor nämligen. Böcker bakom glas ha något mera avståndstagande hos sig.

Den som har en boksamling på över tusen volymer kan ha rätt till i väggarna inbyggda hyllorna. För en hyresväning i stad förekommer sådant mera sällan, hyresvärdens karaktär av flyttfågel förbjuder honom alla sådana vidlyftigare utgifter. Men vi ha sett en sådan bokvägg i Stockholm, där hyllorna voro målade i blåelseblått och rummet i övrigt hållet i mörka färger med något rött. Det var vackert och originellt och inbjudande till umgänge med böckerna eller intellektuella samtal, vilket man nu önskar. På vår bild ser man inbyggnad av bokhyllor i förenklad form, fönstersmygen, som fått denna lämpliga användning, särskilt att förorda för de trångboddade i en liten villa på landet eller i förstaden.

Vad skall man välja till bokhylla, om man nu har förmånen att få välja? Bonad ek i en mörk färgton brukar vara ett omtyckt material. Det är något solitt med ek, det passar till allvarliga bundna volymer, som tillhöra typen referenslitteratur, populärt talat uppslagsböcker. Vid närmare eftertanke skall man finna, att böckerna göra sig bättre mot mörkt trä än mot ljus. Vi ha sett ett experiment med hyllornas undersida målade i en gul ton för att återkasta ljuset på böckerna, då rummet där de uppställts låg mot norr och var djupt och mörkt. Experimentet hade i detta specialfall lyckats, men nog får man tänka sig för, innan man efterhärmar det. Ljusa toner på hyllorna lämpa sig bäst

Bokhylla i stil med bondrokokomöbeln från Svensk Hemslojd. (Holmén, foto.)

Ekströms

Fästmjöl

Örebro Kem. Tekn. Fabrik

RUM OCH SINA BÖCKER

VÅRA VÄNNER BÖCKERNAS VÅ.

Ett bokskåp, som kan tillväxa efter behov. (Svensk Hemslöjd.) (Holmén, foto.)

Engelskt bokrum med hyllor ända till taket.

då man kan fylla hela väggarna med böcker, så att intrycket blir mera enhetligt. Förresten kan ett djärvt försök lyckas ibland, om bara djärvheten är stor och konsekvent genomförd. Man måste alltid komma ihåg, att böckerna äro huvudsaken, de skola framhävas med hyllan som bakgrund. Därför får inte denna överdekoreras. Huvudvikten ligger på hur böckerna ordnas, att de verkligen få en systematisk uppställning och inte ligga eller stå om varandra, utan reda.

Svårigheten att genomföra ett system för denna ordning har nog var och en kommit underfund med, som sysslat med böcker. Så länge de inte ha samma format, fastän de äga ett inre

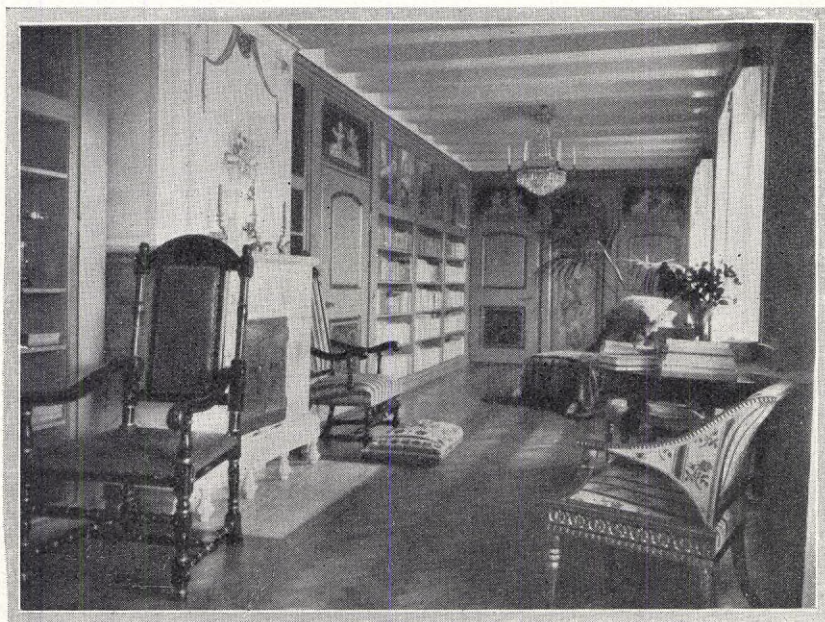
sammanhang utan högst betydligt avvika i sin yttre habitus blir intrycket av en efter alla konstens regler ordnad hylla gärna en smula oredigt. Det nyaste i dekoreringsväg lär vara att söka sammanhanget från den ena bokraden till den andra. Om man har ett verk bestående av en författares samlade arbeten binder man dem med titlarna löpande diagonalt från den första volymen till den sista. Utan att gå så långt kan man väl alltid ge sig själv en smula frihet att ställa upp en författares arbeten på hyllor och låta dem följas åt vertikalt i stället för horisontalt. Om man bara blir förtrogen med systemet, betyder det mindre, att det avviker från det vanliga.

Nu kommer någon och säger att öppna hyllor är ett fördärv för böcker, som ju måste samla damm, när de står där oskyddade. Ja, det är nog sant, att de skyddas bättre bakom glasdörrar, men de ge oss större trevnad, då vi kunna räcka ut vår hand och gripa om en volym, just när vi önska, att den skall ge oss en upplysning eller ett intryck. En boksamling på hyllor i ett rum, där man lever och har sin varsel kräver oundgängligen en grundlig dammsugning då och då. Må denna gratisreklam för dammsu-

garna stå för förf's räkning. Men att damma böcker utan en sådan apparats hjälp är något av det besvärligaste och otacksammaste man kan ta sig för. Forna dagars höst- och vårrengöringars vilt energiska hjälpmadamer, som de då hette, i ett öppet fönster slående bokryggarna mot varandra som i ett slags barbariskt vanvett, gjorde inte på fem timmar så mycket nytta som en timmes sugning, då böckerna stå kvar på sina hyllor. Att sedan hjälpmadamen satte allting bak och fram, när det inte blev upp och ner, hörde till livets små förtretligheter. Man förstår våra farföräldrars förkärlek för höga bokskåp med glasdörrar, väl fördragna med gröna gardiner i vilkas skymning skatterna gömmas.

Men det finns en annan möjlighet som också har sina goda egenskaper ur dekorativ synpunkt, det är de låga långsträckt bokskåpen eller kombinationen av skåp och öppna hyllor. De ha kommit på modet, kanske mest därför att de inbjuda till omväxling. På deras överdel eller i skyddet av deras glasrutor kan man med fördel placera någon vacker konstsak, en statyett, ett keramikföremål, en kristallvas. Även ett sådant skåparrangemang tillåter liksom hyllorna utbyggnad eller tillökning, åtminstone den formen, som har likformiga delar. De låga skåpen ha sitt behag, de ingå för det mesta som en detalj i en helhet av samma träslag och i samma stil som de övriga moderna möblerna i rummet.

ETH. K.

Det vackra biblioteket på Märbacka med inbyggda bokhyllor.

Carl Peter
Fahlsson

TEATER-KONFEKT
DELIKAT!

D E N V Ä L K L Ä D D A D A M E N

S O M F Ö R S T Å R
E L E G A N S E N S
H E M L I G H E T

Av

Marg von Schwerin

Idun har glädjen att härmed presentera den första i en serie modeartiklar, som grevinnan Marg. von Schwerin, Märthaskolans direktis, lovat skriva för Idun och där hon med sin sakkunskap kommer att stå våra läsarinor till tjänst med goda råd och ge dem del av de senaste modenyheterna.

Eftermiddagsklädning i svart chiffonsammet med broderi i rött. Modell från Nicole Groult. Paul O'Doye, foto.

»DEN VÄLKLÄDDA DAMEN» — VILKET omdebatterat kapitel! Hur har det inte åter och åter dryftats i tryck och man och man — nej, kvinna och kvinna — emellan! Sannerligen, man kunde tycka, att alla vid detta laget borde hunnit lära att kläda sig väl. Men det ha de inte — recepten äro för mångahanda och konsten för svår.

Ty att vara väklad är icke liktydigt med att ha i sin ägo en eller annan magnifik persedel »till bäst», inte ens om det är en verkligt smakfull, verkligt utsökt sak. Det är inte att vara väl chausserad, väl ondulerad i balsalen och teatersalongen och att vara den lyckliga ägarinnan till en päls och ett pärlhalsband. Att vara väklad är att alltid vara det, att ha de tillbörliga bastanta skodonen till den grova sport- eller promenad-dräkten, den stilenliga slipsen, smaken att inte bära simliljuveler på vardagsjumpern, förståndet att möta vår bistra vinter rustad med yllestrumpor och yllebyxor, att uppträda till té i téklädning, till dans i dansklädning, och alltid bära rätt hatt, rätt schal och rätta tillbehör överhuvud — kort sagt att veta tiden och platsen för allt. Hur få är det inte, som verkligen ha gjort denna klädkonstens grundregel till sitt rättesnöre. Att kunna obrottsligt följa den fordrar eller synes fordra en rikhaltig garderob, med andra ord en välfylld portmonnä, men de finnas, som uppnå samma resultat med mycket ordinära klädpengar — endast tack vare sin omtanke och sitt sinne för vad som är verkligt god smak — ett sinne, som är medvetet uppövat minst lika ofta som det är medfött.

Parisiskan — så känd och ökad för

sin elegans och sin begivenhet på lyx — äger i utpräglad grad den dygd, som utmärker hela hennes nation och som vår nation utmärker sig för att sakna — en klok och effektiv sparsamhet. Hon förstår att ekonomisera till en ofta otrolig grad: med små medel, vaken blick och kvicka fingrar åstadkommer hon de behändigaste ting i klädväg. Ett par armar i aftontoiletten, och den är eftermiddagsklädning, en scarf om halsen, en varm, lustig jacka över crepe de chinekjolen, och den uppträder med glans som — sportkostym! Den allmänna tendensen till praktiska och lättvindiga förvandlingar av de olika plaggen är värd all efterföljelse, de speciellt franska ytt-ringarna av densamma knappast. Ett slaviskt efterapande av det utländska är en så grov försyndelse som trots någon mot

Nicole Groult har även komponerat denna modell i kastanjebrun marocain med godéer samlade i ett knippe under garneringen av gardenior i vit och mörkbrun tunn filt. Paul O'Doye, foto.

regeln »allt på sin plats». Paris är Paris. Må Stockholm förbli Stockholm och behålla sina robustare föreställningar om vad en sportkostym bör vara.

Ett plagg, som fullständigt slagit igenom, är jumpern. Den har det sista året speciellt omhuldats av de stora modelagstiftarnas skapande fantasi och förekommer nu i alla variationer — från den hederliga form, i vilken vi minnas den från forna vintrar, den handstickade yllejumpern, till den florstunna men icke dess mindre mycket varma angoraditon, för att inte tala om de raffinerade små tingestar av metalltråd, som skimrat på höstens mannekänguppvisningar. En jumper av detta slag, en tadellöst skuren kjol, en schal i harmonierande färg, en liten chic klockhatt med brättet något större åt ena sidan, väl valda skor, strumpor, handskar — resultatet har alla förutsättningar att bli en fest för skönhetstörstande ögon.

Till five o' clock-téet under nådens år 1928 infinne sig den laglydiga undersåten i Modets rike iförd en skapelse av »lunasol» som det poetiska namnet lyder. För den oinvigde må nämnas, att materialet i fråga är en sorts satin fleur ehuru tjockare och blankare än den vi tidigare dyrkat. Även grov marocain såväl som georgette äro för vintern mycket gouterade stoffer. Klocken har kommit tillbaka och dessutom godéerna, som för några år sidan voro så i ropet. Också förmiddagsplagg tillåtas i år att hänga i sidorna eller sjunka något bakåt. Förbjudna äro blommor på kappor som klädningar. Tillåtna äro något fylligare figurer, men detta dekret vågar ännu ingen ta riktigt på allvar.

Jumper i beige angora med ränder i mörkbrunt och tegelrött till kjol av beige sportylle. Hatt och scarf i samma färgskala. Från Märthaskolan. Lenkert, foto.

GAMLA »HENNES NÅD» PÅ EKLUNDA låg på sitt yttersta. Släkten hade varit där och uppvaktat, brorsdottern hade kommit åkande med sin adertonåriga dotter och lika fort som de kommit hade de försvunnit. I sängkammaren, där gamla frun legat sjuk i sex veckor var det skumt och instängt. Släktingarnas skära drivhusrosor med törkad adiantum vissnade i ett glas bredvid droppflaskor och aspirinaskar.

Den gamla damen låg där så förnöjd bland de uppstaplade kuddarna och händerna lågo hopknäppta på den knypplade lakanspetsen. Det kändes gott att få sluta den långa levnadsfärden. Livet hade gett sin starka dryck av sött och bittert och nu var hon trött på dagar. Men där satt en vass tagg och värkte ända in i hjärteroten. Hon ägde inga barn, som kunde ärva hennes rikedomar och skatter. Ty skatter hade hon samlat på under sin tid. Från källaren till vinden var den gamla byggnaden fylld med antikviteter. Masklupna grå barockkistor med frätta beslag, kinesiska lackskåp med ostindiska bålar uti och bukiga byråar med intarsia av rosenträ. Knappt skulle hon vara nerstoppad bredvid sin salig man under hängaskarne på sockenkyrkogården förrän auktionsklubban skulle dunka, och för himmelens vindar skulle slakten skifta och skingra bytet.

Hon tänkte att hon borde resignera. Vad var all jordisk glans värd mot den himmelska härligheten. Icke skulle hennes själ hänga fast vid de fåfängliga tingen.

Men taggen satt likafullt kvar och frätte i hjärteroten. Ack, den egyptiska armringen! Den ville hon inte skiljas ifrån. Dyrbar var den henne, ty hon hade fått den av en hjärtanskär. Kunde hon inte taga den med sig i kistan, där hon skulle ligga med händerna alldeles tomma sedan hon släppt allt som hon samlat. Men vad skulle Sankte Per tänka vid himmelens port, när han mötte henne där, inte trädde man dit upp med slik barlast med sig.

Gamla frun blundade och drömde. Nu är hon inte längre sjuttiofyra år med värkbrutna fingrar och vita hårslingor. Hon är i den sprittande adertonsårsåldern och glittrande skälmsk och munter. Hon är söndagsklädd i tunna stärkta kjolar och håret ligger vattenkammad och glättat vid tinningarna. Posten har medfört ett tjockt konvolut, som hon bryter i en igenvuxen

berså, och omsorgsfullt gömmer för söta mor. Å, det första brevet! Det låg och brände hela dagen under klädningslivet. Det var styvt och stort och hon var så rädd, så rädd att det skulle höras ett svagt prasslande, när hon hällde kaffet i kopparna vid stenbordet under lönnarne på eftermiddagen — — — Och efter ett års förlovning hade han burit sig så oartigt åt, att han hade dött ifrån henne, brukade hon säga med sin litet bittra humor. Armringen hade hon troget burit genom åren, alltsedan deras förlovningsdag.

Sedan hade hon blivit härskarinna på de tre stora gårdarne. Som om inte gamla Lotta skött om allting självständigt, ifrån handduksvävarna på nyåret, vädringen för mal i mars och syltkokningen i juli till den stora slakten i oktober. Men hon hade varit en glad värdinna på de stora jaktmiddagarne och socknens fattighus hade henne att tacka för allt. De skulle säkert sörja hennes bortgång. Hon ser framför sig hur ljudligt de snyta sig, sedan flaggan gått på halv stång över stora verandan.

— Åck, åck, åck, suckar mor Hanna, den mest talföra. Vem skall nu intressera sig för Fredrikas rematist eller läsa för den blinda Elfrida? Och vem skickar oss nu de vita risgrynen och kaffet och det rara kaffebrödet? Nu får en annan bara cikoria till helgen.

Det kändes gott att ha varit något för de vanlottade människorna.

Den gamla frun låg och lekte med armringen, och nu gingo tankarne långt tillbaka i tiden igen. Och när Lotta, trotjänarinnan stack in sitt vänliga och skrynkliga ansikte genom dörren, vilket skedde varje kvart, låg »hennes nåd» och log med skära rosor på kinderna.

— Hon klarar sig som alltid, sade Lotta halvhögt. Vad ska vi med doktorerna till.

Men gamla frun hör ingenting. Hon drömmer. — Se, där är en äreport rest över gårdsplanen. Den är virad med enris och buketter av det rödblå midsommarblomstret och smörblommor äro instuckna mellan det späda enriset.

Nu stiger hon ner för stora trappan. Kyrkkronan tynger en smula och det är besvärligt att samla tyllslöjan på armen. I täckvagnen sitter far och småler. Han är rak och styv i ryggen och hon lägger

ARMRINGEN

Av

EBBA SEGERSTRÅLE

märke till att fransarne på uniformens epåletter äro svartnade av ålder.

— Vi äro sena, lilla Julie, säger han. Bland nylövade trån ligger sockenkyrkan. Hon känner sig litet nervös och brudskon känns trång när hon stiger ner på marken. Armringen blänker på den vita glacéhandsken.

Utanför kyrkan stå en massa åkdon, stora droskor, landåer och bondkärror.

Men var är nu det stolta spannet, som brukar hålla utanför vapenhuset? Var äro kuskarne med vapen på knapparne? Ack — aldrig blev hon fru på de tre stora gårdarne. Aldrig åkte hon i de fina ekipagen. Icke fördes hon till altaret av den högröstade väldige brukspatron på Eklunda. Femtiofem år äro utplånade som en dröm, som en dimma.

Se, där står han ju i kyrkoporten — hennes ungdoms utkorade. Han är i full parad med hjälmen på armen.

Kyrkdörrarne stå på glänt och ett klart ljus lyser i springan. Och nu börjar orgeln brusa. Vad det är ljust därinne. Så räcker han henne handen. — Kom nu, min flicka, säger han bara.

Och så trädde hon genom portarne. — Gamla frun på Eklunda låg död med ett småleende på läpparne.

*

— En sådan här armring har jag alltid önskat mig, sade omsider brorsdotterns flicka, och satte den på sin solbrända handled.

— Du får vara mycket rädd om den, förmanade modern.

— Den blir pampig till min nya stilklädning. Fast egentligen är den ju gammalmodig och en liten aning löjlig.

(Ill. G. Stierngranat.)

Potatis, stekt i REYMERHOLMS KRONOLJA

är en delikatess. Alla förståndiga husmödrar underlåta ej att göra ett första försök. Begär kokbok hos Eder handlande eller från oss.

Pris i Sverige:

1/4-litersburk..... Kr. 0.65
1/2-litersburk..... Kr. 1.10
1-litersburk..... Kr. 2.00

Pris i Finland:

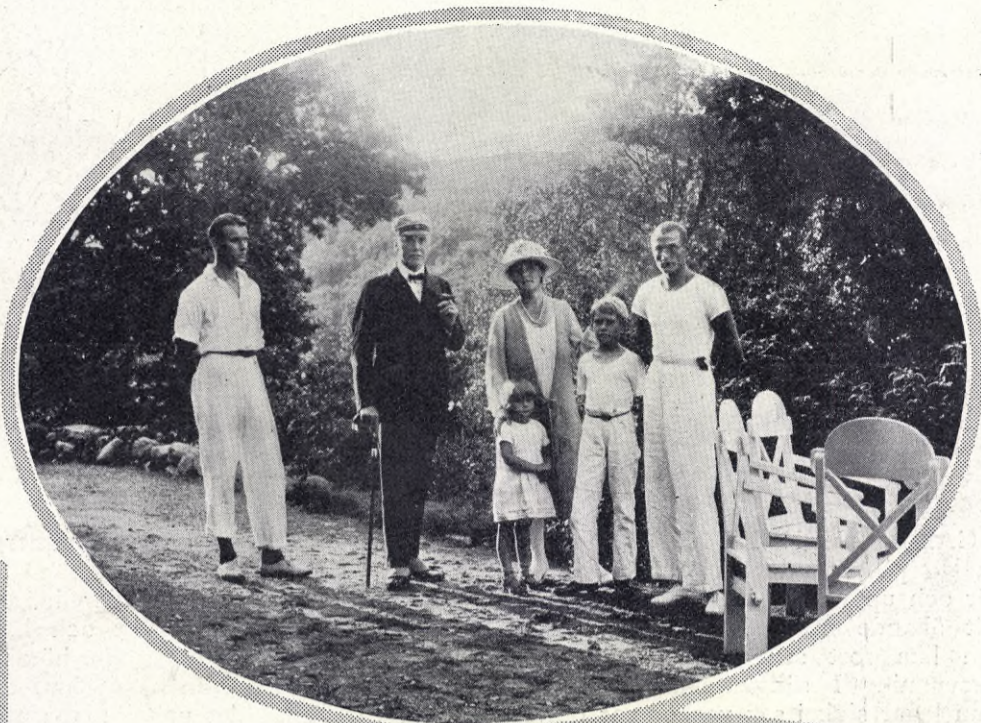
1/4-litersburk Fmk. 7.50
1/2-litersburk Fmk. 12.00
1-litersburk Fmk. 22.00

REYMERHOLMS GAMLA INDUSTRI A. B.
HELSINGBORG

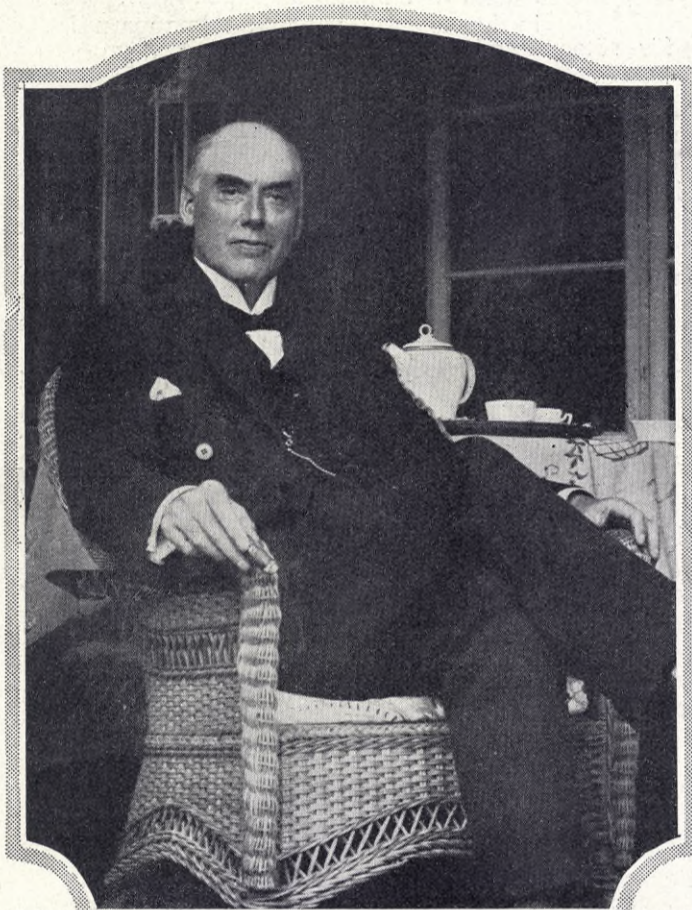
FEST I MUSIKENS VÄRLD

EN SÅNGARJUBILAR — — —

60 år fyller den 6 november operachefen John Forsell och det blir jubileumsfestligheter på Operan och för hela det musikintresserade Sverige. Jubileum eller inte ser man lika gärna några konterfej av den populära operachefen och mästernsångaren, eller hur?

Hela familjen John Forsell på sommarnöje på Stenungsön.

Vid kaffebordet på sommarverandan.

Don Juan.

I Romeo och Julia, men inte som Romeo, fastän det ser så ut, utan som Marcuccio. Men så var det också Gurlöf Carlström — sedermera fru Forsell — som sjöng Julia den gången. — — —

Eugen Onegin.

O D E T I L L O. D.

— — OCH ETT SÅNGARJUBILEUM.

Med sång och klang och jubel har det illustra sängsällskapet O. D. firat sitt 75-årsjubileum i Uppsala och Stockholm. Med några bilder från deras sängarfärder under åren bringas dem här hyllning och erinran.

Professor musices Salomon Smith och director musices Hugo Alfvén (i studentmössan).

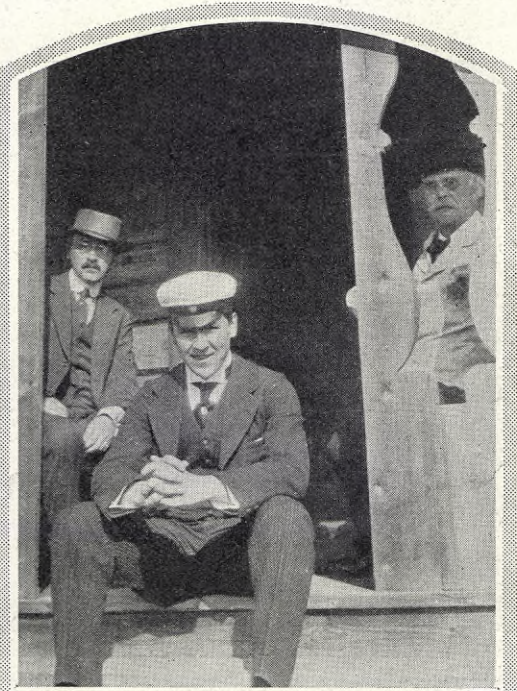
Manasse — Knut Nyblom, som skrivit O. D:s historia, i dagarna utkommen — ägnar sig åt barnavård på en ledig stund ombord å färjan på väg till Danmark.

I Norge 1915. Sigfrid Siwertz (andra fr. v.) med den s. k. spionkvartetten, som under sin resa i Norge oskyldigt misstänktes för spioneri.

Kvinnan på piedestal med tillbedjande O. D:ister — så ska det vara!

En märklig O. D.-trio från Tällberg 1915: Hugo Alfvén t. v. i bakgrunden, professor Axel Erdmann (t. h.) O. D:s hederspresident 1901—26 och notarien B. Linder O. D:s andre kamrerare d. v. s. klockarfar.

I Säters sköna dal med Kerstin Thorborg i leksandsdräkt i mitten.

En glad O. D:ist i avskedets ögonblick.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

DAVIDA BJÖRCK.
Fröken, Hälsingborg. F. d.
privatlärarinna. Dotter till
justitieborgmästaren A. W.
Björck, Göteborg.
80 år den 1 november.

AMANDA DANIELSSON.
F. Bergman, Stockholm. Än-
ka efter grosshandlaren Carl
A. Danielsson.
80 år den 5 november.

ALMA BLUMENBERG.
F. Carlstedt, Stockholm. Än-
ka efter kontraktsprosten
Henrik Blumenberg, Östra
Ryd.
75 år den 28 oktober.

GURLI LINDBÄCK.
F. Gylling, Göteborg. Änka
efter tullkontrollören O. L.
Lindbäck.
75 år den 31 oktober.

ELLY FAXÉ.
F. Flensburg, Malmö. Änka
efter grosshandlaren Lorens
Faxé, Malmö.
75 år den 4 november.

LYDIA RÖNSTRÖM.
F. Nibelius, Klippan. Änka
efter häradskrivaren F. Hj.
Rönström, Klippan.
70 år den 28 oktober.

ELLEN RICHERT.
F. af Billbergh, Stockholm.
Maka till f. d. professorn vid
Tekniska högskolan J. Gus-
taf Richert.
70 år den 4 november.

AUGUSTA CARLIN.
F. Kockum, Hörby. Änka ef-
ter bokhandlaren Carl I. Car-
lin, Eslöv.
70 år den 8 november.

INGEBORG BERGLUND.
F. Norrström, Stockholm.
Maka till f. d. läkaren vid
Svartsjö tvångsarbetsanstalt
Frans Berglund.
65 år den 8 november.

ELSA NYSTRÖM.
F. Ihre, Stockholm. Änka ef-
ter majoren vid Norrlands
Dragonregemente M. A.
Nyström.
60 år den 3 november.

MARIE-LOUISE von
ZWEIGBERGK.
F. Olsson, Stockholm. Maka
till f. d. majoren C. Gustaf
von Zweigbergk.
60 år den 4 november.

LINA AHLFORT.
F. Ullenius, Jokkmokk. Ma-
ka till kyrkoherden i Jokk-
mokk, kontraktsprosten David
Ahlfors.
60 år den 9 november.

KARIN STÅLFORS.
F. Hammar skjöld, Stockholm.
Maka till f. d. kaptenen vid
Göta trängkår B. G. L:son
Stålfors.
60 år den 10 november.

ANNA BENNET.
F. Rosenblad, Örtofta. Maka
till ryttmästaren frih. Jacob
Bennet.
55 år den 3 november.

ANNA SVENSSON.
Fröken, Luleå. Föreståndar-
inna vid Luleå elementarläro-
verk för flickor, led. av stads-
fullmäktige m. m.
55 år den 3 november.

THYRA STÉENMARK.
F. Holmgren, Stockholm. Än-
ka efter rotemannan K. L.
Stéenmark, Stockholm.
55 år den 4 november.

SOFIE SUNDBERG.
F. Dalgren, Nordmaling. Än-
ka efter sjökaptanen J. P.
Sundberg.
55 år den 7 november.

ESTER ÅKESSON-
BESKOW.
Fru, Stockholm. V. ordf. i
Södra K. F. U. K. m. m.
Maka till dir. J. G. Beskow.
50 år den 1 november.

ELISABETH HOLM-
QUIST.
Fröken, Stockholm. Diako-
nissa. Husmoder på Ersta
sjukhus.
50 år den 8 november.

ELSA STREHLENERT.
F. Wallin, Karlskrona. Maka
till tandläkaren Ivan Strehle-
nert, Karlskrona.
50 år den 9 november.

Bon Ami

det bästa fönsterputsmedlet

gör fönstren osynliga

Pris
40 öre.

STEINWAY & SONS

Flyglar och Pianon

Den oöverträffade förebilden för
hela världens pianofabrikation

Ensamagentur:

LUNDHOLMS PIANOMAGASIN

STOCKHOLM - Brunkebergstorg 24

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badinrättningen
Badinrättningen
Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Bo-
utredningar och testamenten. Även
skriftliga förfrågningar.

Landets äldsta fabrik för tillverk-
ning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande
alla våra tillverkningar, sändes på
begäran gratis franco

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD Tel. 344.

Glansing

för putsning av finare
LÅDESKOR, så-
som BOXKALV,
CHEVREAUX,
LACK etc. och för
alla färger: svart,
bruna, gula, röda, vita,
grå, beige-färgade etc.

GLANSING putsar skorna fina,
så att de som solen skina.

Säljes överallt.

1/1 fl. kr. 1:25, 1/2 fl. kr. 0:75

Piska

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Hjärtliga eller välska seder.

EN AV DE NYARE ENGELSKA FÖRFATTARNA skämtar i en av sina senaste böcker om hur engelsmän ta emot varandra på landet — på ett fint och förmöget landsställe. Gästerna äro samlade på en gräsplan och man dricker té, gästen föres dit av en tjänare, halvvägs. Och sedan lämnas han att fullborda färden på egen hand, ty nu ha värd och värdinna rest sig för att välkomna honom. Vanligen rusa hundar före dem, små och stora, misstänksamma om de äro stora, bjäbbande om små. Hundarna bannas högljutt, man blir medveten om förvirring och otrevnad i den hittills så behagliga téjudningen, folk reser sig, byter plats, borden dukas hastigt om och den förlägna gästen utsatt för hjärtligt välkommen, lugna ord av älskvardhet, slaka handtryckningar. Han föres liksom i uttråkad triumf omkring till de andra, vilkas ro han tycks ha förstört lika fullkomligt som om han varit en hord bufflar i stället för en generad herre. Nu är varenda en på benen. Hela lägret är en enda röra. »Sitt ner för all del», säger värdinnan. »Ni vill väl ha té?... Vill någon be att vi får nytt varmt vatten? Scones'na är kalla. De borde vara varma. Nej, gå inte, ni, låt mig få presentera...

Så småningom smältes gästen in i det hela, han känner att han hör till gruppen. »Men allra först, skulle han, om han inte vetat att han verkligen var välkommen, kunnat tro att han betraktades som ett odrägligt påhäng.»

Så talar en engelsman om de sina. Är det någon som känner igen andan i detta från svenskt umgängesliv?

Något liknande finns hos oss — när det skall vara fint. Men nu ser man, på den engelska författarens kritik (Maxwell i »The Case of Bevan York»), att det inte är särskilt fint och inte alls roligt, bara ett slags egenhet, en litet naiv form som har bildats, kanske ur den verkligt ståtliga engelska gästfriheten, där var och en rör sig själv. Men låt oss, som vi äro vana, komma mot varandra, redan i tamburen, om vi inte ha alltför mycket klädbestyr, med vårt klara »Goddag, välkomna! Så roligt att ni kom!» Och så står fågnaden i ordning, vare sig det är kaffe eller ett ljuvligt smörgåsbord och visar att man är väntad.

Det betyder oerhört mycket hur man tas emot. Har ni kommit på en välmenande födelsedagsuppvaktning, skyndat er efter ert arbete och en hastig middag, och funnit att före er är en alltför elegant krets — ty det är icke svenska vanor att klä om sig till en ordinär middag — där ni i edra vanliga skor, ert vanliga hår och er vanliga klädning känner er som »ett påhäng», som i motsats till den där engelsmannen aldrig smälter in i kretsen? Eller kommit och fått sitta och torka? Utan att få

ETT LÄTT ARBETE

och ett arbete som
lämnar ett utmärkt re-
sultat är vad alla er-
fara som bona sina
golv med det bästa
bonvaxet —

Gahns Bonvax.

Ansträngande sport

av vad slag det vara må, medför många faror för Eder hud. Ni transpirerar, sol, luft och regn såväl som damm och smuts skada Eder hy. Särskild uppmärksamhet och noggrann vård är nödvändig för att skydda Eder hud mot skada och orenhet. Av största vikt är därför Edert val av tvål och här uppfyller vår Kaloderma-tvål alla anspråk, man kan fordra, för värden även av den mjukaste och känsligaste hud.

KALODERMA TOALETT-TVÅL

F. WOLFF & SOHN

MINIATYR SPARKASSE BÖCKER AV SKINN

TILLHANDAHÅLLES
VID INSÄTTNING A
SPARKASSERÄKNING

SYDSVENSKA BANKEN

AKTIEBOLAGET
SYDSVENSKA BANKEN

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: ... kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga
platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år 17:—	Helt år 15:—
Halvt år 9:—	Halvt år 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

Rulles

extrakt för likör
... susen gör

Karold
GÖTEBORG

EUCALYPTUS-MENTHOL-
PRIS **35** ÖRE **TABLETTER**
PER PÅSE. MOT FÖRKYLNING
HOSTA OCH HESHET

Dubbel besparing genom vår nya Huvudkatalog

Ni sparar tid och Ni sparar pengar, om Ni vid Edra inköp anlitar vår stora huvudkatalog för hösten och vintern. Omfattar ej mindre än 454 sidor. Innehåller 12,000 väl illustrerade och noggrant beskrivna artiklar: fullständig herr-, dam- och barnkonfektion, tyger, husgeråd, verktyg, leksaker m. m. Goda kvalitéer. Genomgående billiga priser. — Katalogen åtföljes av provblad å årets julpublikationer. Rekvirera katalogen i dag! Gratis och portofritt!

Åhlén & Holm A.-B., Stockholm.

Lithinés du Dr. Gustin

rekommenderas av läkare såsom ett förträffligt hälsovatten, att motarbeta *äggvita, socker, gikt, reumatism, njur-, lever-, mag- och tarmsjukdomar* samt övriga *ämnesomsättningsrubbnings- och korpulens*. Att dagligen dricka Lithinés till måltiderna i stället för mjölk eller maltdrycker, är en naturlig angenäm och utmärkt *avmagringskur* (c:a 2 kg. pr mån.). Lithinés är en välsmakande dryck, som tillika utgör en betydande inbesparing i hushållsutgifterna. Erhålles endast å apotek, pris kr. 2:75 för 12 lit. paket.

23 öre pr liter.

”Så friska och Krya

Ni alla tre se ut! — Ni har säkert varit så kloka i år, att Ni väntat med att taga ferier, tills vådret blev fint.” —

...”Misstag, kära du — vi hava sparat in resan helt och hållet i år, men både min hustru, pojken och jag själva hava i stället genomgått en 4 veckors Sanatogenkur med utmärkt resultat; det är verkningen av den, du här ser.”

Läkare i hela världen hava i mer än 25,000 rekommendationer uttalat sin gynnsamma dom om

styrke- och nerv-
näringsmedlet

Sanatogen

Det utjämnar de förluster, som-kroppen, speciellt nerverna hava lidit genom många års slit och överansträngning.

Sänd mig gratis och franko:
Sanatogenprov och broschyr.

Namn:

Titel:

Adress:

Fås på alla apotek samt i färg- och kem.-affärer från kr. 1.75. Önskas ytterligare upplysningar, så ifyll och inländ kupongen till

A.-B. SANATOGEN,
Stockholm 1, Kungsgatan 59.

varken vått eller torrt, kanske därför att värdinnan för sväldiet.

Eller har ni kommit bjuden, t. ex. till landet, och funnit att värdfolket inte kommit hem ännu från en promenad? Eller kommit fint uppsträckt i bil för edra skors och hårets skull och funnit att värdinnan inte är tillstades, för att hon ännu klär sig och vill uppenbara sig sist och förbluffa alla?

Allt sådant är en avvikelse från svensk sed, som bjuder att värdinnan är en grad enklare än gästerna kunna tänkas vara, för att icke komma dem att känna sig underlägsna, och att hon hjärtligt och precist träder emot dem, om inte ända ut, så dock på tröskeln. När det inte är fråga om gala.

Ingen avvikelse från ens egna goda seder är fin. Har man trott det, får man lära motsatsen av Maxwells satir, han har alltså själv erfarit den där besvikelsen och nedstämdheten, som kommer av att icke bli »väl» mottagen. Alltså är det engelska sättet inte heller fint, bara en egenhet, som må vara deras lilla nationella privatsak. Det är uppfriskande att veta. Därför att, till nedstämdheten, då man tas emot von oben, också kommer självkritiken över att man är förmäten nog att bli ledsen.

Det är för beskedligt. Man har rätt att bli ledsen — att då man är gäst, anse sig som en lika viktig person, som den man själv hemma hos sig går till mötes. »God-dag! Så roligt att du kom! Välkommen!»

VERA v. KRÄMER.

En duktig kvinna.

80 år fyllde den 14 okt. fru Wilhelmina Borgström, född Lindblom, maka till trädgårdsmästare Borgström, Frövi.

Född i Lerbo socken, Södermanland fick hon som ung anställning som kammarjungfru hos fru Forsell, född friherrinna Falkenberg, från Lagmansö. Då denna år 1877 flyttades till Hinseberg i Näsby socken, Frövi för att bli värdinna i svärgerns brukspatron Tersmeden d. ä. hem följde den unga Wilhelmina Lindblom med och har sedan dess, nu i 54 år tillhört denna församling. 3 år senare ingick hon äktenskap med trädgårdsmästaren på Hinseberg, Adolf Borgström.

Mor till 9 barn, 4 gossar och 5 flickor, vilka alla blevo vuxna fick hon mången gång nog av omsorg och bekymmer. Dock, makarna hjälptes troget åt och barnskaran växte upp, vanda från hemmet vid ordning och lydnad till arbetsamma, skötsamma medborgare, vilka alla med kärlek och vördnad se upp till sin ännu raska och ståtliga Mor.

Gärna talar fru Borgström om den gamla tiden, om herrgårdsliv i hennes ungdom, men hon följer också med vaket intresse den nya tidens utveckling och dess händelser. Därtill bidrar nog att hon lever bland ungdom, så ofta ser barn och barnbarn omkring sig.

Innerligt önskas hon lugn och hälsa de återstående åren!
E. D.

BLADGRÖNAN

har blivit införd i medicinsk praxis i form av ett nytt läkemedel

PHYLLOSAN

framställt enligt föreskrift av Professor Emil Bürgi, Bern.

Bladgrönan står, kemiskt sett, mycket nära det röda färgämnet i människans blod. Den utövar en allmänt toniserande (stärkande) verkan på kroppens olika organceller. Bladgrönan är därför ett allmänt celltonicum (cellstärkande medel). Den stegrar kroppens grundomsättning. Den utgör det enda hittills kända ogiftiga ämne, som i påvisbar grad stegrar kroppscellernas verksamhet och omsättning.

BLODBRIST

Bladgrönan har vid blodbrist visat sig vara ett starkare verksamt medel än både järn och arsenik; den utövar denna blodbildande verkan genom att direkt påverka de blodbildande organen. Den har icke järnets och arsenikens biverkningar.

ÅDERFÖRKALKNING

Bladgrönan motverkar utvecklingen av ett av de viktigaste ålderdomssymtomen, nämligen åder- eller kärlförkalkningen. Den återskänker åt de genom kärlförkalkningen hårdnade kärlväggarna en del av deras förlorade elasticitet.

HÖGT BLODTRYCK

Bladgrönan har den märkliga förmågan att vid tillstånd av åderförkalkning medföra en objektivt påvisbar minskning av det förhöjda blodtrycket.

HJÄRTSVAGHET

Bladgrönan utövar vid åderförkalkning en stärkande inverkan på hjärtmuskulaturens arbetsätt. Efter en veckas behandling utlöser bladgrönan sin verkan och hjärtats funktion börjar att långsamt, men påtagligt, stärkas.

TÄRANDE SJUKDOMSTILLSTÅND

Bladgrönan framkallar genom sin stimulerande verkan på kroppscellerna en kraftig ökning av matlusten och ämnesomsättningen och har fördenskull en mycket fördelaktig allmänverkan vid långvariga, tärande sjukdomstillstånd.

PHYLLOSAN

tillhandahålls av apoteken i flaskor om 100 tabletter å kr. 4.85.

ELEFANTENS
DROGHANDEL
STOCKHOLM

Hovmanicuristen

JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.

Avv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

Femina utställer.

Prinsessan Charlotte Josephinas klänning.

Ett helt bord täckt av rosor — när höstregnet därute faller stritt och grått, vilken angenäm sensation. Rosor av alla storlekar och ett otal färger, men de dofta inte, ty det är Femina, som utställt dem på Årstaklubben tillsammans med diverse andra utsökta saker, som utgått från dess ateljé. Det är raffinerade underkläder i crepe de chine med spets- och tyllinfällningar; dit får väl också räknas de benkläder i nyans med klänningen, som Femina brukar leverera till eleganta toiletter och som äro nästan en nödvändighet med den korta kjolens herravälde. Vidare eleganta väskor med broderi i metall och silke efter en ny teknik från Paris. Lampskärmar i siden med handtryck, kuddar i sammet och siden med applikation efter sista parismodet m. fl. sådana accessoarer till rumsinredningar.

Fru Sellman, Feminas chef har nyligen varit i Paris och där särskilt studerat barnkläder, av vilka en hel kollektion visas. Naturligtvis bli alla mest intresserade av den lilla persikorosa taftklänningen med volanger och broderi i rokokoblommor, som ligger särskilt utbredd på ett bord. Den är beställd för prinsessan Charlotte Joséphine, som i dagarna fyllt ett år — vi andra voro något äldre när vi fingo vår första sidenklänning — av prinsessans mamma, kronprinsessan Astrid, som varit elev en gång hos Femina. Kronprinsessan har särskilt bestämt färgen, som kommer att klä den lilla prinsessan utmärkt.

Andra barnklänningar visas på mannekänger, som tydligen förstå stundens vikt och betydelse.

Från Feminas beställningsavdelning liksom från elevarbetet få vi se en provkarta på klänningar från förmiddagsdressen med blus och kjol till teklänningar och aftontoiletter. En elevklänning med svart plisserad kjol, vit crêpe de chine-blus, scarf i svart-vitt och sharlakansrött med hatt och väska i samma tre färger gjorde ett värdat intryck. Hatten var levererad av Studio Christina.

Ett toalettbordsarrangemang i voile, tre färger, av vilka två nyanser rosa med en svart kant och glest broderi i grupper på den rynkade draperingen till bordet är lätt att åstadkomma och verkar luftigt och mjukt.

Som totalomdöme kan man säga, att Feminas uppvisning vittnade om kultiverad smak och teknisk skicklighet.

“Fåglarnas” kusiner.

(Forts. fr. sid. 1096.)

miljö. Vid föreställningar i landsorten d. v. s. utanför Lund måste man ju bl. a. frågå det oförfalskade idiomet en smula. Det berättas, att när Uarda uppfördes på Dramaten i somras i samband med det stora studentmötet hur två kända professorer, skåningar båda två, men levande i förskingringen dyrt och heligt lovade varandra att icke bevittna hur den sköna prinsessans mun profanerades av rikssvenska.

Det sista stora originalspexet vid Stockholms högskola, skrivet av Tord O:son Nordberg, Gustaf Munthe och Gösta Selling uppfördes i gamla högskolans aula 1921 och gjorde stor och berättigad lycka. Vid ett senare tillfälle har man spelat det gamla Uppsalaspexet »Morens sista suck» som är en parodi på stor romantisk opera.

Teknis har eljes varit den högskola i Stockholm, som mest vinnlagt sig om spexets ädla konst. Tidigare hade teknologerna alltid ett spex på gåsdagen, som gick av stapeln på gamla National inför lärare och kamrater. 1916 skrev Teknis' spexpappa par préférence, ingenjör Paul Wessblad, det stora spexet Gudarnas dilemma. Det skildrar hur en spricka upp-

En liten morgonbehandling.

Så snart Ni stigit upp på morgonen så börja med Elizabeth Ardens behandlingsmetod, vilket gör Eder redo för en ansträngande dag. Tag en bomullssudd, vrid ur den i kallt vatten, fukta den med Ardena Skin Tonic, doppa den i Cleansing Cream och tvätta ansiktet och hals med denna.

Därefter klappa ansiktet och halsen raskt under flera minuter och använd därvid en ny bomullssudd som vridits ur i kallt vatten och fuktats med Ardena Skin Tonic. Att sedan klappa huden med Special Astringent är utmärkt för att göra konturen fast. Klappa lätt bakåt och framåt under ögonen för att reducera påsighet.

Gnid sedan in huden med Orange Skin Food — eller den delikata Velva crêmen — tillsätt muskelolja för linjer och rynkor och gnid den väl in i huden. Låt litet crême och olja kvarsitta på huden medan Ni badar och kläder Eder. Torka sedan ansiktet med den fuktade Skin Tonic-sudden.

Gör ögonen klara genom att använda Special Eye Lotion i ett ögonglas. Uppmjuka

Elizabeth Arden rekommenderar dessa preparat för hudens vård i hemmet:

Ardena Hudstärkningsmedel (Ardena Skin Tonic). Stärker, ger fasthet åt samt återskänker huden dess vithet. Ett mildt blekande och sammandragande preparat att användas samtidigt med och efter Cleansing Cream för att stimulera cirkulationen samt göra huden klar och ren. Kr. 4.—, 9.—.

Purgerande Crème (Cleansing Cream). En lätt, ren crême, som smälter av ansiktets värmen, tränger ned i porerna, där den upplöser och avlägsnar alla de orenheter, som annars förorsaka pormaskar och skrovlighet. Uppmjukar och utjämnar huden, samt gör den jämn och mottaglig. Användes varje morgon och kväll såsom ett första steg i behandlingen av ansikte och hals. Kr. 4.50, 8.—.

Speciellt Astringerande Medel (Special Astringent). Att utbredas över ansikte och hals med små fasta uppåtrik-

Elizabeth Ardens Venetianska toilettpreparat försäljas hos:

STOCKHOLM

A.-B. Nordiska Kompaniet

MALMÖ
Lejonets Parfymeri

GÖTEBORG

Parfumerie Olivia Pihlström
Grand Hotel

ELIZABETH ARDEN

NEW YORK, 673 FIFTH AVENUE

LONDON, 25 Old Bond Street, W1

PARIS, 2 rue de la Paix

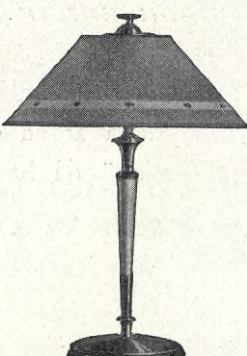
BIARRITZ, 2 rue Gambetta

(Eftertryck förbjudes)

BERLIN, Lennéstrasse 5

MADRID, Calle de Alcalá 71

ROM, Via Condotti 65

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 - Norrmalmstorg 4

Fredagen den 2/11

öppnas N. K:s stora

Möbelutställning

Ett 25-tal utsökta heminteriörer med massor av trevliga och lustiga uppslag. Något som varje hemintresserad måste se!

Möbelavdelningen, 3 tr.

A/B NORDISKA KOMPANIET

huden med Amoretta Cream såsom ett skyddande underlag. Sedan litet rouge, kanske, om trötthet eller sjukdom gör det nödvändigt, och pudra därefter över lätt för att skydda huden. Och, voila, Edra tunga ögon, Eder gråa hy, Edra trötta linjer äro borta! Eder hy är blomstrande; denna dagliga vetenskapliga behandling har gjort den fräsch.

tade slag. Lyfter och ger fasthet åt cellvävnaderna, återskänker musklerna elasticitet, utjämnar konturer och drager samman huden. Kr. 9.—.

Orange Hudnäringsmedel (Orange Skin Food). Utbred denna mjuka närande crême rikligt över ansikte och hals varje morgon och kväll. Den utjämnar rynkor och giver huden en jämn yta och ett välvärdat utseende. Utmärkt för ett smalt, färat eller åldrat ansikte samt som ett medel att förebygga fåror och hudens förvisnande. Kr. 4.50, 7.—.

Velva Crème (Velva Cream). En utsökt crême, som ger näring åt ömtålig hud samt håller den mjuk och jämn. Rekommenderas för ett fylligt ansikte, då den ger näring utan att vara fettbildande. Kr. 4.50, 8.—.

Stränga prov och teknisk sakkunskap fällde utslaget

I skarpaste konkurrens med andra världsfabrikat ha nyligen Viking-uren (Cortébert) antagits av de italienska statsjärnvägarna. Ingenjörer och urmakareexperter voro i denna tävling så noga, att t. o. m. välkända urtassarades på grund av konstruktionsfel.

Endast de skickligaste fackmän kunna avgöra en dylik sak. Vikingurens triumf bekräftar blott de svenska fackmännens omdöme om de nya Viking-uren.

Samma kvalitet-Vikingur, som järnvägarna antagit, säljes av de flesta urmakare.

Herrur, silver Kr. 45 o. högre, 14 kar. dubbelboett, Kr. 160 o. högre, 14 kar. öppet Kr. 120 o. högre. Armbandsur, olika prislägen.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

9 Damer av 10 föredrager

den utsökta engelska crémen

Oatine

framför någon annan.

Engelska specialister på hudens område uttala: Huden är ett ömtåligt materiel — undvik all överdriven behandling samt irriterande medel — allt med måtta, detta är en gyllene regel — och använder Ni till dagligt bruk en så fin och mild crème som "Oatine" då bevarar Ni huden frisk och vacker.

Oatine är ett extrakt av ren havre, med de säregna och närande bitillsatser, som envar normal hud kräver. Den är ekonomisk i bruk och nybildandet av frisk, slät hud försiggår långt lättare. Oatine ingnides först och vid avtorkningen avlägsnas allt damm och smuts. Den skyddar huden i alla väder och är oundgänglig vid den dagliga hudvården.

Namnet "Oatine" på förpackningen är en garanti.

Bruksanvisning medföljer och följes denna noga, bevarar Ni ständigt Edert utseende ungdomligt friskt.

"Oatine Snow" är en dagcrème som gör huden matt och vit och den är oundgänglig som underlag för "Oatine Puder".

THE OATINE COMPANY

London

Li. Kongensgade 12, Köpenhamn K.

Paris

**Huden är ömtålig efter rakningen —
alla Herrar böra därför använda "Oatine".**

Magsyra, halsbränna och kväljningar

tar man bort med ett glas *Fruksalt-Samarin* som på samma gång renar och uppfriskar blodet, utdrivar den skadliga urinsyran från kroppen, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste bort.

Fruksalt-Samarin bör man alltid ha i sitt hem för användning vid behov. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos drog- och färghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

LÄTT TÄNK!

Ett nummer mindre skor kan Ni använda om alla liktornar o. för-

hårdnader avlägsnas med en 60 öres tub "Lätt på tå". Finnes i Sthlm hos Kifa, Mea, NK, Stilles. — Göteborg: Beda Cramer, A.-B. Söderberg & Co., Vasa. — Malmö: Astra, Elito, A. Strömersten & Co. — Norrköping: Melins Färgh, A.-B. — Hälsingborg: Eira, Electa m. fl. sjukvårds-, parfym- o. färghandlare. I parti ring Sthlm Östern. 508.

Twilfits inkomna nyheter i corseletter, korsetter, underkläder, morgonrockar, strumpor, handskar, vantar och blommor bör varje dam se, ty det är verkligt vackra saker till förvånansvärt låga priser. Besök därför i dag Twilfit, Nybrog. 11, Stockholm. Tel. 758 54, 758 53.

M. ZADIGs

Divi Hud- Crème.

Den crème som huden tarvar.
Skönhetsbevarande.

M. ZADIG, Malmö.

H. M. Konungens Hovleverantör.
Nederlag i Stockholm, Brunkebergsg. 4.
Nederlag i Göteborg: Chalmersgatan 20.

LÄMPLIG PRESENT

Carl Larssons praktverk

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FARGTRYCKSPLANSCHER

Inbunden med av konstnä-
ren komponerad pärm.

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid
i postanvisning.

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

står i Bifrost till följd av konstruktionsfel i valvet. Odin skickar sitt sändebud Hermod till Teknis med en ödmjuk begäran om hjälp. Den rådige teknologen Knut Plåt far på sin motorcykel upp till Valhall. Med anlåtande av den moderna teknikens alla hjälpmedel lagar han sprickan i en handvändning. Som belöning får han mottaga en två meter lång och mäktiga fager gudinna.

Slutligen har publiken vid många spexföreläsningar givit upphov till episoder, som den akademiska traditionen bevarar i form av lustiga anekdoter. Spexets väsen är ju det respektlösa befriande skämtet med erkända auktoriteter och fastslagna värden men det har funnits ett otal »profeter», som råkat i raseri över studenternas cykel med deras läroämnen eller deras personliga egenheter. Icke många ha besuttit samma upphöjda lidelsefrihet, som gamle professor Boëthius i Uppsala, som skrivit ett mycket lärt och mycket dunkelt arbete om den platonska filosofien. På scenen sutto Sokrates och Platon och studerade hans bok men begrepo inte det minsta. Gubben Boëthius skrattade själv hjärtligast av alla.

YEN-LOH.

Kvinnorna ute i världen.

(Forts. fr. sid. 1100.)

som vägrar den inflyttade hustrun att anta hans nationalitet står i detta obeskrivligt svåra predikament att vara utan fosterland.

Även barnens nationalitet är en brydsam fråga i äktenskap mellan makar av olika eller förlorad nationalitet. Troligen kommer därför den panamerikanska kvinnokommittén att ta upp även denna i sina undersökningar.

Panamerikas sökande efter meriterade kvinnor är emellertid ett giv akt till hela världen. Vi äro nu långt inne i den utveckling av samhället, då ansvaret vilar i lika grad på båda könen. Det vill då till att de olika länderna hålla sina kvinnors intellektuella standard så hög, att kandidater finnas för de förtroendeposter de måste kalla kvinnor till.

JENNY VELANDER.

Sex vita dörrar.

(Forts. fr. sid. 1101.)

mera välbeställda kamraters bekväma små våningar, att min kupa på tredje vind tyckes mer än lovligt fattig och hemkänslan en chimär. Och väl kan det kännas ibland, som om de fyra väggarna resa sig som ett fängsel omkring en, hotfullt, skrämmande, pressa sig uppåt en tills man kippar efter andan, vill ut, behöver vidare horisont. Det är tillvarons skenbara meningslöshet, ensamhetskänslan och hemlängtan, som bråka ibland. Men vilar jag i skymningen, medan brasan flammor och skuggorna spela i eldskenet, eller tänder jag min lampa och njuter vid en bok eller ett arbete kvällens frid, då flykta upproriska tankar för känslan av trygghet och ro. Genom fönstret blicka vänliga stjärnor in. De synas så nära. De spegla sig i den lilla sjön nere i däliden, där husen ligga »tätt i klunga, för att ej kännas så bittert ensamma», och skogen står som skyddande vakt.

På eternas vågor svävar hela världen in i mitt lilla bo. Jag är ej ensam längre, ej utanför, jag är med i livet och i universum. Och ändå kung i mitt rike. Är jag lycklig? Det finns frågor, som ej få svar. Men jag är nöjd, ty jag var främling förr, men känner mig nu hemma. HÄEL.

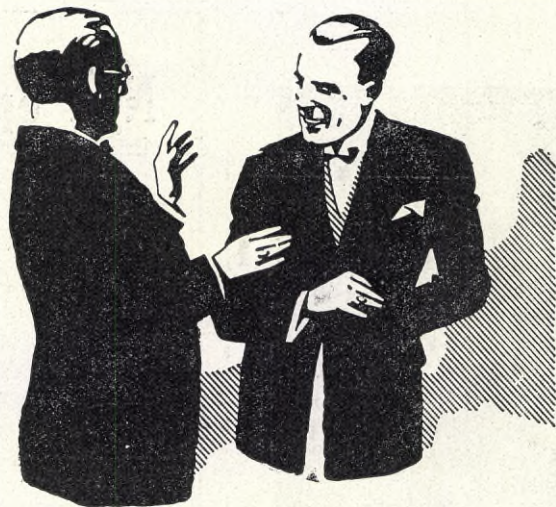

Ni verkar tilldragande

ej blott i dag och i morgon utan beständigt, om Ni använder den utomordentligt viktiga hygieniska uppfinningen "Camelia", den idealiska reformdambindan. Den åstadkommer under kritiska perioder absolut säkerhet, lugn och självförtroende. Till Eder överraskning kommer Ni att finna, att vissa naturliga funktioner alls icke behöva åtföljas av det kroppsliga obehag och den själsliga förstämning, som hittills besvärat Eder vid användandet av föråldrade metoder. Genom alla dessa hygieniska fördelar förblir Ni frisk och Edert yttre vinner. "Camelia"-bindan är behaglig och uppfyller alla tänkbara önskemål: ingen tvätt, ingen uppbränning mer. Ytterst lätt att undanröjda i toaletten. Av läkare speciellt rekommenderad. Normal storlek per ask (10 st.) kr. 1:75. Favorit storlek per ask (12 st.) kr. 2:50. Extra storlek per ask (12 st.) kr. 3:—.

Camelia

Begär endast Camelia.
Partiförsäljare för
Sverige:
Parfumerie Tefa A.-B.
Stockholm.

Vad är egentligen Kaffe Hag? Känner Ni inte till det ännu?

Det är äkta bönkaffe av förstklassig kvalitet med samma arom och stimulerande verkan som gott kaffe — men befriat från det skadliga koffeinet. Ni kan dricka Kaffe Hag också mycket sent på kvällen utan att behöva riskera en sömnlös natt. Även barn och sjuka fördraga lätt Kaffe Hag. Smak och arom äro förträffliga.

KAFFE HAG SKONAR

Begär hos Eder handlande ett paket till Kr. 1.65

Koffeinfritt Kaffe A.B. Stockholm

Riddaregatan 4

Telefon 76344

Anders de Wahl i Fåglarna.
(Almberg & Preinitz, foto.)

Det är verkligen ganska underligt att tänka sig hur vi sitta här i Stockholms moderna Konserthus och se en revy skriven 2300 år före Kristus och uppförd i Athén. Nå, det var nu inte så mycket kvar av Aristofanes i denna hypermoderna revy, herr översättare Harrie och Gullberg få ta åt sig en mycket stor del av författaräran. Utan deras kvicka översättning och kraftiga bearbetning hade nog Aristofanes *Fåglarna* blivit lite hårdtuggad och oförståelig på Konserthusestraden. Fastän något mindre modern revy teknik och revyton hade i undertecknads tycke

Olof Winnerstrand och Anders Henrikson i Fåglarna. Almberg & Preinitz, foto.)

ibland varit önskvärd, modern revy kan man ju få se varje dag, men Aristofanes väntade man sig något — nytt av.

I en lyckad Grünwaldsuppsättning rörde sig ett uppsluppet och något bullrande fågelfölje. Den ende som fick sin röst idealiskt stämd för Konserthusakustiken var hr de Wahl, inte ett ord gick förlorat, medan av hans medspelares repliker många drunknade i sudd och skrån. Vilken prestation av denne skådespelare! — ena dagen Peer Gynt, den andra Faust och den tredje en revyartist av guds nåde. Med ett festligt humör, med en spirituellt elegans och en lyrisk ådra, som gjor-

MAZETTI'S ÖGON-CACAO

delikat — kraftig — hälsosam

Högsta näringsvärde! Lämnar ingen bottensats!

Denna cacao är genom sin absoluta renhet, överlägsna styrka och delikata smak ett hälsosamt och kraftigt näringsmedel.

Åtgår endast för cirka 2 öre till en kopp.

Vår billigare

kvalitet

MAZETTI'S KUNGS-CACAO

garanteras också ren och oförfalskad.

Obs! Våra ännu billigare kvaliteter, paketerade och i lös vikt.

Nya epokgörande hudpreparater.

En rationell hudvård fordrar att man dagligen använder förstklassiga toilettmedel, som äro riktigt sammansatta.

SAVON de LISSADO

är en tvål, framställd efter föreskrift av den välkände hudläkaren Med. D:r Carl Cronquist i Malmö.

SAVON de LISSADO

är sammansatt efter strängt fysiologiska principer, fri från hudretande och skadliga ämnen.

SAVON de LISSADO

innehåller ett, av Med. D:r Cronquist uppfunnit, hudmedel med läkande egenskaper, vilket, efter ingående undersökningar, bevisat sig vara för huden synnerligen välgörande, beroende på dess förmåga att lätt intränga i huden och giva densamma ny näring.

SAVON de LISSADO

bör sålunda användas av envar, som vill bibehålla sin hud ungdomlig och fraiche. Genom sitt härliga, överfettade, gräddkumsliknande lödder verkar tvålen förskönande på huden, samtidigt, som den genom sin förnäma, av fransk expert komponerade parfym, efterlämnar en diskret, behaglig vållukt.

Pris kr. 1:25 pr styck.

LISSADO-HUDCRÉMER.

Dessa crèmer, framställda efter Med. D:r Carl Cronquists föreskrifter, äro hudpreparater, som stå på höjden av vad som bjudes i den vägen. Vi bifoga intyg av den kända skådespelerskan Fröken Elsa Wallin vid Vasateatern, i vilket dessa crémers utomordentliga egenskaper påvisas och som är nog så talande.

"Det är mig ett nöje att intyga, att de efter anvisning av Med. D:r Carl Cronquist i Malmö av A.-B. Kristallin tillverkade Lissado-crémerna uppfylla de högst ställda anspråk, man kan ställa på hudcrèmer. Lissado-crémerna äro fullt jämförliga med de finaste utländska crémerna. Såväl natt-crèmen, fet, som dagcrèmen, torr, gå med ovanlig lätthet in i huden och bibehåller densamma len och frisk. Dag-crèmen ger huden en angenäm, matt ton, samt bildar även ett utmärkt underlag för puder."

Stockholm i Maj 1928.

Elsa Wallin.

Pris: 1 burkar kr. 3:— . 1 tuber kr. 1:— och kr. 0:55.

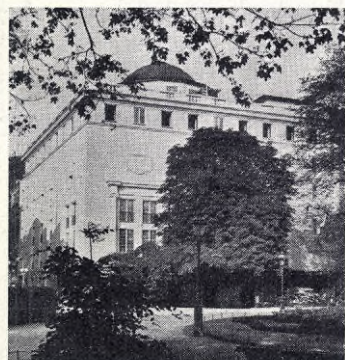
SELANLABORATORIET — A.-B. KRISTALLIN

— MALMÖ —

de hans två haranger i revyn till de högtidsstunder man bevarar som dyrbaraste minnen av teaterkonst. Bredvid honom förblekna de andra, men annars gjorde hr Henriksson en bra Chaplinfigur, hr Alw en illusoriskt ruggig fågel och hr Winge en lustig dandy.

Konserthusteatern och Fåglarna förtjäna succés och fullt hus.

E. N.

China, det nya biografpalatset i Berzelii park.

Filmens dyrkare ha fått sitt tempel, China vid Berzelii park. Det kanske låter hädiskt, men tanken gav sig osökt när man invigningskvällen sjönk ned i en av jättebiografens sammetsstolar. Det är en fullkomligt utsökt vacker lokal. Hur vacker den är märkte man egentligen inte förrän publikhavet efter slutapplåderna började svalla mot dörrarna — då upptäckte man att sammeten i den brant sluttande balkongens första bänkrader är hällen i stark rosa, resten i klarblått — en slående stilfull sammansättning. Dessa två färger kämpa om herraväldet även i den övriga utsmyckningen. Väggarna äro blekrosa med ornament i matt Kina av konstnären Evald Dahlskog. Det röda koncentreras i en ljus blodridå, som med ett aningsfullt sus ger plats för en andra ridå, ett sidenhav som genom ljuseffekter än varligt ljusblått, än höstligt stormblått skummar mot en stiliserad klippa — Stockholms vackraste ridå. Allt som allt: då filmen börjat bli kult är China ett tempel. Det pointeras även genom att på en sekund tusen små stjärnor tändas uppe i takrundens dunkelblå — vart man ser, framåt eller uppåt, artificiella stjärnor.

Greta Garbo och John Gilbert i Karenina.

Om filmen *Anna Karenina* på China vill jag säga: det där kallas stöld. Borde kallas stöld. Av Tolstoy återstår tre à fyra smärre episoder, intet mer. Filmen kunde med fördel hetat vad som helst utom *Anna Karenina* som är *Anna Karenina* och inte vad som helst.

I Amerika hette den Love och det var ärligt spel.

Greta Garbo har hittills varit skön charmfull och stjärna. Nu kan hon även spela. Hon grep i alla scener genom något äkta i sitt förtvivlade ödesmärkta ansikte. Ibland är det dock som om hon försökte pressa in så många subtila skiftningar i mimiken på en gång så det hela blir alldeles slätt, och tomt men det är inte ofta. John Gilbert har utseendet emot sig, men hans leende är strålande och han gör väl så gott han kan. Anna Karenina var inte Anna Karenina, John Gilbert var John Gilbert, Greta Garbo var hela filmen. Och det gläder vårt svenska hjärta att vår landsmaninna så framgångsrikt tagit upp konkurrensen med Hollywoodberömdheterna och skiljer sig från dem genom sin egen stil. B. A.

"Gycklaren" var ett snällt litet försök att spegla det förunderliga livet. Det blev inte så mycket mer än ett försök men som sådant mycket hedervärd. Scenerna från det resande Gröna-lundsällskapet voro roande, instruktiva och troliga, överhuvudtaget var stämningen fångad. Milton Sills varierade sitt spel mer än vanligt men skymdes totalt av unge sonen Fairbanks, som har ett av filmens mest vinnande ansikten och spelar betagande okonstlat. En kraft att icke göra schablon av. B. A.

Det finns ett fåtal filmer om vilka man säger: detta kan man se. I detta lilla fåtal finns ett ännu mindre om vilka man säger: detta bör man se. *Ett revolutionsbröllop* — efter Sophus Michaelis — är en film ur det allra minsta fåtalet. Naturligtvis kan man utan svindlande svårigheter uppleta fel i regien, men man gör det inte. I stället stannar man inför den mängd av briljanta små regidrag som tillsammans bilda en konstnärligt fullödlig film. Överhuvudtaget anmärker man inte på något i en film vars huvudroll spelas så som av Gösta Ekman i denna. Med ett måttfullt och utmejslat spel blev han mänsklig och gripande och hans anspråkslöst storvulna offer av sig själv för sin älskade blev en hel liten predikan — en predikan om tapperhet utan gester och pliktänsla till döden utan buller — precis vad vi modärna människor behöva. B. A.

FRÅGOR OCH SVAR!

Tavla.

Fråga: Skulle gärna vilja köpa en tavla av Severin Nilsson (Hallandsmålaren), vore därför tacksam för upplysningar av Idun, vart jag bör vända mig.

Landsortsbo.

Svar: En sådan tavla är nog inte svårt att få genom en konsthandel i Stockholm. Se registret i telefonkatalogen.

Herresäte.

Fråga: Undertecknad vore tacksam för upplysning om vem som var herre och fru till Tyresö gods i Södertörn före år 1851.

Flerårig prenumerant.

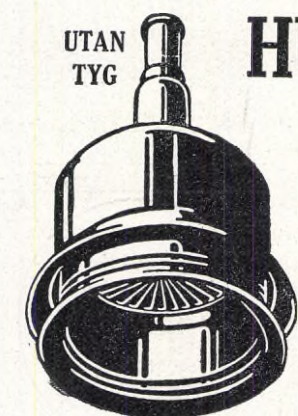
Skär etikett, lätt —
för bruk under dagen.
Blå etikett, fet —
för hudens rengöring.

Skänker
Skydd och
Skönhet.

Vackrare arbetshänder!

Den, som arbetar med hushållsbestyr, har i F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème ett säkert medel för att förhindra att händerna bli grova och sönderspruckna. Ingnid dem blott dagligen med denna crème och de förbli alltid mjuka och vita.

F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème

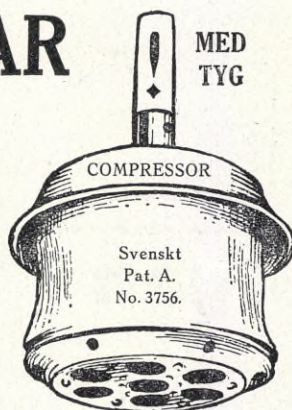
UTAN
TYG

HUSMÖDRAR

Tvätt-
problemet
löst.

Tvätta med
Luft.

Med c:a 4,000 kbcm. luft
pressas tvättluten genom
Tvättens porösa vävnad.

MED
TYG

COMPRESSOR

Svenskt
Pat. A.
No. 3756.

RAPID TVÄTT-KOMPRESSOR

Tvättar och sköljer medelst pressluft en balja kläder på några minuter, som eljest fordrar lika många timmar. Tillverkas av Tysklands största specialfabrik. Ingen slitning av tvätten. Inga skarpa tvättmedel. Händerna arbeta icke i vattnet, därför kan kokande vatten användas och kokning undviks. Största besparing av tid och arbete, vilket betyder pengar. C:a 200,000 belättna husmödrar, varav de 30,000 enbart i Skandinavien, använda våra apparater, vilka överallt äro patentskyddade. Vi varna för efterapningar! En sådan finnes på den svenska marknaden, billigare och sämre imitation av vår första och elementära apparat och äger icke de nya mycket viktiga förbättringarne, t. ex. en patenterad skruvanordning, varvid de lossnande muttrarne bortfalla, en sinnrik impregnering av tygpåsen, varvid luften ej pressas ut på sidorna, utan tillfullo kommer tvätten tillgodo samt en extra förtening, varvid en garanti mot rost på ett år kan lämnas. Våra Original-Apparater försäljas icke på de dyra offentliga demonstrationerna, utan endast av våra auktoriserade representanter. Skrif omgående efter bruksanvisning eller beställ en profapparat, som lämnas till reklampris å Kr. 12,— för apparaten med tygpåsen och Kr. 16,— för metallapparaten. Då flera nyheter för den praktiska svenska husmodern komma att följa, hava vi i dagarne öppnat

MAGASINET

FÖR PRAKTISKA HUSHÅLLSARTIKLAR

B. Sollén, Stockholm, Regeringsgatan 75a, Tel. 9412 & Ö. 7094.

Herm. Bergendahl, Göteborg, Viloplatsen 6, Tel. 51642

Dan. Poppius, Malmö, Österportsgatan 6a, Tel. 8146 & 8308.

ENERGISKA OMBUD ANTAGAS ÖVERALLT

Svar: Förste kände ägaren till Tyresö var Erengisle Nilsson, död 1406. Sedan gick godset i arv inom olika släkter. Riksdrotset Gabriel G:son Oxenstierna, död 1640, kan anses som det nuvarande Tyresös skapare. På 1700-talet övergick godset genom arv till släkterna Gyllenstierna, Bonde, von Düring, Scheffer, De Geer. Efter år 1800 såldes det flera gånger, bl. a. 1853 till överdirektören J. E. Hörstadius och 1892 till nuvarande ägaren markis Claes Lagergren.

Vilka som voro slottsherrskap just före 1851 torde kunna ses i det stora bokverket "Svenska slott och herresäten".

Polissyster.

Fråga: Vari består en polissystems arbete?

Vilka äro fordringarna för att inträda på denna bana och hur ställer sig lönen? Pension?

Arbetsam.

Svar: Polissystrarna ha att övervaka och omhändertaga kvinnor och barn, som av olika anledning intagits å polisstation.

Kompetensfordringar: högre flickskolebildning, god hälsa, sjuksköterskeutbildning och praktik å sjukhus. Ålder vid inträdet 28—30 år.

Begynnelselönen kr. 2,880, slutlönen: kr. 3,780. Pension.

Cocktail.

Fråga: Huru serveras en cocktail före en middag? I salongen på ett särskilt bord, eller bjudes glaset fyllda på bricka till gästerna innan de sätta sig till bords?

Svar: De fyllda glaset bjudas på en bricka omkring till gästerna strax före måltiden — i salongen om man så vill.

Livränta.

Fråga: Två Idunläsare be genom Idun få veta, om man i ett livförsäkringsbolag kan få köpa en livränta, samt hur stor % man kan få vid 67 och vid 60 års ålder.

I och B.

Svar: En livränta, som genast börjar efter inbetalningen av kapitalet, ger vid fyllda 60 år för kvinnor 7,62 % och vid fyllda 67 år 9,52 %. Ungefär samma villkor vid alla större livförsäkringsbolag.

Bok.

Fråga: Vore så tacksam få veta var man kan få köpa boken:

Använd VIOLAS HUDGRÈMETVÅL N:o 33, "vacker-hy-framtrollaren". Säljes överallt à 50 öre.

Kvinnan som du gav oss manglar hälsat med Avos.

Husmödrarna

finna hos Avos-mangeln de egenskaper, de fordra av en god mangel. Tyst och lätt gång. Ny patentkonstruktion, varigenom även de största plagg kunna manglas utan att slitas. För ej Eder handlande Avos, tillskriv

AVOS, Örebro.

"Vördig Prosten och hans hus" av Elisabeth Kuylenstierna-Wenster. Har med största intresse läst den som följetong i Idun, men som varande av samma släkt, så skulle jag så gärna vilja äga själva boken. Har försökt på antikvariaten både i min stad och i Stockholm, men förgäves.

Anna Sofia.

Svar: Det nämnda arbetet är ännu ej utkommet i bokform. Om ni ej har samlat följetongen, kan den rekvideras från tidningen Idun för att sedermera bindas in som bok.

BOKNYTT

Från herrgårdssalonger och bondgårdar.

De tre författarinnor, vilka inleda höstens litterära bokmarknad, höja sig icke över genomsnittet. Man kan till och med spåra vissa släktdrag emellan dem, fastän Mathilda Malling rör sig i herrgårdssalongerna och de tvenne andra i allmogekretsar. Maria Englund har valt Skåne och Vira Eklund Norrland till miljö för sina skildringar, och ehuru man icke kan fränkänna dessa författarinnor en viss teknisk skicklighet i hopsvarandet av en bok, så nå de dock aldrig upp till den nivå som höjer det diktade ordet till konst. Det är ett gott och väl-

gjort kriaarbete, i vilket man saknar personlighetens särprägel och tankens flykt.

Det finns så många böcker av detta slag, skrivna med den bildade människans förmåga att ge uttryck åt sina tankar och forma en berättelses episodier till en någorlunda fast komposition. Vem som helst kan läsa dem utan att ta skada till sin själ, men det finns heller ingenting som efterlämnar något mera pregnant intryck, ingenting av det som tändes och befruktat genom personlighetens makt.

Det är ett tacksamt ämne att behandla bönders möda och slit och kärlek till den fäderneärvda jorden plus en liten tillsats av romantik och ödebygdspoesi, men det verkliga bondeposet, något i stil med vad Hamsun och Olav Duun åstadkommit, det vänta vi ännu på. Vad vi i stället få till livs äro de enkla små skildringar, vilka varken förklara eller genomtränga bondens psyke. Mätten bli för små och orden för alldagliga, och därför blir man varken gripen av Maria Englund eller Vira Eklund. Den förra skildrar i "Buretorp" (Norstedts) en bondsons svårigheter och motgångar när det gäller att bevara den fäderneärvda gården, vilken fadern genom sin fåfänga och högfärd låtit övergå i ockrarehänder. För att rädda anseendet och ekonomin gifter sig ägaren till Buretorp med procentarens osympatiska dotter, en primitiv och från barndomen miss-handlad varelse, vilken på annat håll sökt utlopp för sin inneboende ömhetsträngtan. När mannen börjar försona sig med tanken på den föga åtråvärda hustrun, upptäcker han att hon skall föda en annans barn, och i ett anfall av leda lämnar han hemmet och gården för att i Norrlands obygderna prova nya öden och äventyr. Genom omständigheternas lek förläskar han sig i systemen till den flicka han haft kär i sin tidiga ungdom, och när en oemotståndlig längtan åter driver honom till den skånska hembygden och han åter blir i tillfälle att ta gården i besittning, så är det på grundval av den erfarenhet som livet och kärleken skänkt honom.

Även i "Birgit Ramm" (Lindblads förlag) har Vira Eklund begagnat sig av det icke ovanliga motivet att en procentare och skålm genom hot och trakasserier söker släktskap med en ansedd bondfamilj. Gubben Ramm har en gång fläckt familjens heder genom en oegentlighet. Bolaget har lurat honom på pengar, och han anser sig vara i sin goda rätt att i sin tur lura bolaget. Men den mera samvetsömme kamrat, som varit med om sveket, blir bruten på kuppen, och efter hans självmord blir det gubben Ramm som får ta hand om hans änka och barn. Göran blir den uppväxande Birgits vän och lekkamrat. Hon står trotsigt emot handels-

(Forts. sid. 1119.)

Ät mera fisk

men använd vid stekningen

REYMERSHOLMS KRONOLJA

Fiskens hela smakdelikatess och näringsvärde fångas nämligen innanför det bruna pansar, som Kronoljan åstadkommer. Stekt fisk har emellertid icke blott ett högt näringsvärde, utan är därtill synnerligen mättande. Stek eller flottyrkoka alltså fisken i

REYMERSHOLMS KRONOLJA

Koncentrera
Eder
annonsering för Skåne
på
SYDSVENSKA DAGBLADET
SNALLPOSTEN.
Södra Sveriges mest anlidade
annonsorgan.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.
Avesta: Avesta-Posten.
Bollnäs: Tidningen Ljusnan.
Borlänge: Borlänge Tidning.
Borås: Borås Tidning.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
Falkenberg: Hallands Nyheter.
Falun: Falu-Kuriren.
Gävle: Gefle-Posten.
Halmstad: Halland med Halländingen.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.
Hälsingborg: Hälsingborgs-Dagblad.
Härnösand: Härnösands-Posten.
Hörby: Mellersta Skåne.
Jönköping: Smålands Allehanda.
Kalmar: Barometern.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.
Köping: Bärgslagsbladet.
Landskrona: Landskrona-Posten.
Linköping: Östgöten.
Ludvika: Ludvika Tidning.
Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Lysekil: Lysekils-Posten.
Malmö: Skånska Aftonbladet.
Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Mjölby: Mjölby Tidning.
Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.
Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Piteå: Norrbottens Allehanda.
Skara: Skaraborgs Läns Tidning.
Skellefteå: Skelleftebladet.
Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.
Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Säter: Sätters Tidning.
Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Söderköping: Söderköpings-Posten.
Södertälje: Södertälje Tidning.
Tranås: Tranås Tidning.
Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.
Uddevalla: Bohuslänningen.
Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.
Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Upsala: Tidningen Upsala.
Vadstena: Östgöta-Bladet.
Visby: Gotlänningen.
Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.
Västervik: Västerviks-Tidningen.
Västerås: Westmanlands Allehanda.
Växjö: Nya Växjöbladet.
Ängelholm: Engelholms Tidning.
Örebro: Örebro Dagblad.
Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.
Östhammar: Östhammars Tidning.

PRIS
Kr. 2:75 pr burk
Fås på apotek och
i drogaffärer.
Prov o. broschyrer
från Mellins Food
Depot, Malmö.

**Kraftiga bliva barn
som uppfödas med**

Mellin's Food

den föda, som ger krafter

Sjuksjöterskan

representerar sakkunskapen, när det rör sig om användningen av Chesebrough's Vaseline. Ty hon använder mycket ofta efter läkarens anvisningar denna förträffliga och rena naturprodukt — som är syrefri och saknar smak och lukt — till att skaffa sina patienter lindring och komfort. Och den erfarna sjuksjöterskan vet därför, att det bästa är

CHESEBROUGH'S
Vaseline
(uttalas Tjshsbros)

Endast garanterat äkta i originalförpackningar med klöverblads-varumärket.

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

För hemmets

bestånd även vid familjefaderns eventuella bortgång erbjuder en livförsäkring full trygghet. Den bör dock tagas i ett solitt livbolag med starka fonder. Ett dylikt är

Allmänna Lif

försäkringsbolaget

Strandvägen 5 A, Stockholm.
Begär prospekt och upplysningar.

MJUKT KAFFEBRÖD I LÄCKER FORM.

Wienerbröd

är ett kapitel för sig inom bakkonsten, och mången husmor tror, att det är för svårt att göra försöket hemma och räknar alltså med wienerbröden som uteslutande köpbröd. Visserligen fordras det en viss precision och raskhet vid behandlingen av denna speciella slags deg, men wienerbröden äro varken svåra eller särskilt långsamma att åstadkomma.

Wienerbröddegen kan beredas på något olika sätt, men huvudsaken är, att smöret, som här ingår i jämförelsevis stor mängd, tillsättes, så att det kommer in i degen i jämna lager. Det får aldrig "knädas" in utan det skall bredas ut på den utkavlade degen och sedan genom lämpliga vikningar och kavlingar arbetas in, så det kommer in i skikt. Inte heller får degen sedan arbetas mycket, ty då kommer den att förlora sin karaktär och bli mera lik vanligt vetebröd än den porösa, skiriga och något fräsiga konsistens som karakteriserar ett gott wienerbröd.

Följande utförliga beskrivning är lätt att göra efter och ger ett verkligt läckert resultat.

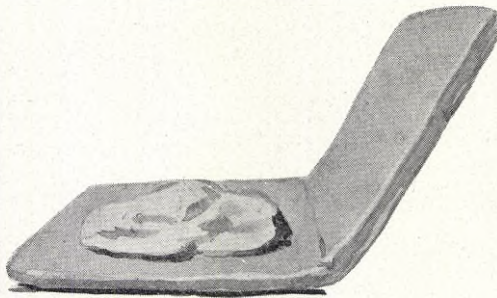
200—250 gr. vetemjöl, 1 dcl. mjölk, 1 litet ägg, 20 gr. jäst, 20 gr. socker, 100 gr. smör eller margarin.

Hälften av vetemjöllet lägges i en bål; ägget slås sönder, blandas med kall mjölk och tillsättes. Jästen röres ut med sockret, tills det blir flytande och blandas in i degen. Vetemjöl arbetas in i mycket, att degen kan arbetas på bordet. Det är av stor vikt, att degen är väl arbetad och mycket smidig, innan smöret tillsättes.

Degen kavlas nu ut till en avlång fyrkant. Smöret, som bör vara smidigt men ej löst (av samma konsistens som degen), bredes ut på halva degen, och den andra halvan viktes över. Härvid bör tillses att kanterna hållas fria från smör. Kanterna tryckas noga till eller "degas ihop", så att smöret ej kan "krypa ut". Degen slås härefter med kavlen och kavlas sedan ut till en avlång fyrkant. Denna viktes i tre delar, se bilden, bultas och kavlas ut på nytt och viktes åter i tre delar men från andra hållet, d. v. s. degen viktes som en serviette. Vikningen upprepas en tredje gång, och degen ställes på kallt ställe att vila minst ½ tim. — gärna längre. Under arbetet bör man se till, att kanterna hållas så

raka som möjligt, desto jämnare fördelas smöret. Skulle degen börja kladda, bör den genast ställas att vila kallt; det skadar ej degen att på detta sätt vila en stund mellan varje vikning, vilket emellertid är onödigt, när den ej har tendenser att "kladda". Degen bör icke arbetas mera än ovannämnda tre vikningar. När degen skall bakas ut, kavlas den till en avlång fyrkant, så stor att den kan delas i 10 jämna rutor av c:a 8 cm. längd (se bilden). Satsen är alltså lagom stor för c:a 20 stycken wienerbröd. Rutorna sporras mitt itu från hörn till hörn, penslas med smält smör och rullas ihop mot spetsen, så att de få giffelform, bröden läggas på smord plåt och få jäsa på ej för varmt ställe 1—2 tim.

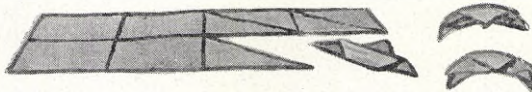
Om man så önskar, kunna wienerbröden sättas till och bakas ut på kvällen, varefter plåtarna placeras i skafferiet el. annan lämplig kall plats till morgonen, då de tagas in i värmen och få jäsa ytterligare, om det behövs. Wienerbröden skola alltid gräddas i het ugn. De bestrykas härefter med glasyr, gärna medan de ännu äro varma.

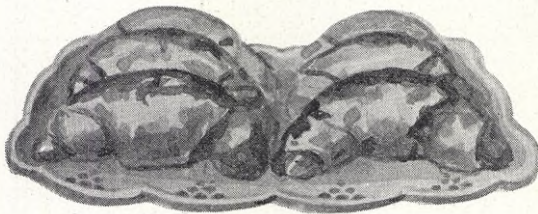
Smöret bredes på halva degen och den andra halvan viktes över och degas ihop runt smöret.

Degen viktes tre gånger i tre delar.

Degen sporras ut i jämna fyrkanter, vilka delas från hörn till hörn. Tresnibbarna penslas tunt med smör och rullas hårt mot snibben.

Wienerbröd, glaserade och färdiga för servering.

Fyllda wienerbröd.

När degen utbakats som ovan beskrivits och formats i trekantar kan man lägga en syltklick mitt på och vika snibben över eller istället för sylt kan man lägga in mandelmassa eller tjock vaniljkräm (se beskrivning under rosenkaka). Man kan taga ut degen med runt mått av en tekopps storlek, lägga någon av angivna fyllningar mitt på och vika in sidorna på tre håll, så det färdiga brödet blir trekantigt.

Ett annat sätt är att sedan degen är utkavlad i en stor avlång fyrkant breda ut hallonsylt över hela degen och rulla ihop den hårt (från långsida till långsida). Man skär sedan rullen med vass kniv i c:a en cm. tjocka skivor. Dessa läggas på smord plåt, få jäsa upp väl och gräddas i het ugn samt glaseras.

Rosenkaka.

Av den färdiga wienerbröddegen toges en bit som utkavlas tunt till en rund kaka som räcker att täcka botten i en tårtform eller stekpanna. Den övriga degen utkavlas till en avlång fyrkant som penslas med smör och bestrykes med någon god sylt (hallon,

Drick
SOLO-KAFFE
det bästa i marknaden
AKTIEBOLAGET
MALMÖ KAFFEKOMP.

jordgubbar el. d.). Degen rullas ihop till en lång rulle, som skäres i bitar och ställas bredvid varandra med skärytan uppåt i formen. Degen får jäsa och gräddas i god ugnsvärme. Istället för sylt kan man fylla kakan med hackad succat, syltade apelsinskal och sötmandel, med vaniljkräm eller med tunt lager av mandelmassa.

Rosenkakan glaseras, då den är gräddad.

Vaniljkräm till fyllning: 2½ dcl. grädde, 3 äggulor, 1 bit vanilj, 1 msk. socker, 1 tsk. potatismjöl.

Alla ingredienserna blandas kallt i en kastrull och få under kraftig vispning sjuda över elden, tills krämen tjocknar, då den genast togs av elden. Krämen vispas, tills den svalnat och får sedan bli väl kall, innan den användes.

Mandelmassa till fyllning: 100 gr. skällad och mald sötmandel, 100 gr. florsiktat socker, 1½—2 äggvitor.

Mandel och socker stötes tillsammans i en stenmortel; äggvitan slås till lätt skum och blandas in.

Glasyr till wienerbröd: 1 kkp florsiktat socker, 1½—2 msk. vatten, blandas och bredes ut tunt på brödet med en kniv. Om man så önskar kan man i glasyren blanda in några droppar arrak eller fruktsaft.

Wienerkringla.

Den färdiga degen kavlas ut till 1 cm. tjocklek och härav utsporras en c:a 8 cm. bred remsa, som kan skarvas, där så behövs. Remsan formas på plåten till en stor kringla, och båda kanterna vikas in, så de komma att bilda stöd för krämen. Kringlan fylls nämligen med tjock vaniljkräm, får sedan jäsa och gräddas i god ugnsvärme. Den glaseras, medan den är varm och lägges upp hel på ett stort tårtpapper på fat eller bricka.

Fylld wienerlängd

tillagas som föregående, endast att degremsan då lägges rak i lagom långa längder på plåten.

Wienerkrans

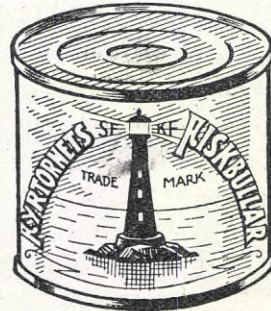
kan beredas på samma sätt som föregående. Degremsan formas då till en krans istället. Annars kan man till en wienerkrans kavla ut den färdiga wienerbrödsdegen till en avlång fyrkant av c:a ½ cm:s tjocklek. Den penslas tunt med smält smör, rullas

1607
Kronan och sigillet
garantera kvaliteten

Skultuna

har ej blott det bästa utan också det sista i fråga om hushållskärl. Pröva t. ex. denna kombinerade mjölk- och gräddhämtnare

Ät mer fisk!

En billig och hälsosam fiskrätt, bekväm att taga till är

Fyrtornets Fiskbullar

Tillverkade av utsökt färsk råvara.

Utom den vanliga kvalitén — Gul etikett — finnes alltid i lager fiskbullar i

Champignonsås, Tomatsås och Hummersås.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

VÄVSKEDAR

av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslojd.

NYHET! alla väverskor bör "BOBIN!" köpa vår patentrade bobin-växel. Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hemslojd köpas fördelaktigast från

John A. Thulin & C:o Vävsfärdfabrik,
Norrköping. Tel. 393. 670.

Stockholms nyaste och modernaste tvättanläggning. Var god ring 8309 och Eder tvätt hämtas genast och hemsändes efter ett par dagar ren, fin och elegant.

Den omtänksamma Husmodern vänder sig alltid till LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Telefon Drottningholm 20 och 190

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET
STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

HOSTOL
OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL
H. M. DROTTNINGENS HOVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

nya kristall
enkel, förnämlig

ihop och lägges i form av en krans på smord plåt. Den får jäsa upp väl och gräddas i varm ugn. Härefter bstrykes den med vit el. skär glasyr och beströs med hackade, syltade apelsinskal el. med rostade mandelflingor.

Kransen kan givetvis fyllas med ett lager sylt, kräm eller mandelmassa, som förut beskrivits.

IDUNS KÖKSALMANACKA (4-10 nov.).

SÖNDAG. Frukost: Små smördegssocker med stuvning av kalvbräns och svamp; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Hummersallad à la Grand. Stekt fårsadel med legymer. Frukt i vingelé med mandelspån.

MÅNDAG. Frukost: Havrevälling med katriplommon. Ostlåda. Palsternacksgratin; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Färskotletter på gris och kokta makaroner med tomatpuré och riven ost. Citronsoppa med småskorpor.

TISDAG. Frukost: Havregrynsgröt med lingon. Salt sill stekt på glöd med kokt potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Kokt mörtpipa med selleri, purjo och morötter samt potatis. Vaniljkräm med kokta aprikoser och nötter.

ONSDAG. Frukost: Havrevälling. Ragu på kött och grönsaker i risrand; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Färsrad stötunga med potatis.

TORSDAG. Frukost: Stekt havregrynsgröt. Kalvsylta med rödbetor och stuvad potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Tomatsoppa. Berliner-munkar med kanelsås.

FREDAG. Frukost: Havresoppa med russin. Riskotletter med svampsås; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Legymfärs med dillsås. Lingon-päron med grädda.

LÖRDAG. Frukost: Havremustvälling. Stekt färsfylld lök med stekt, hackad potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Kokta gösfiléer med holländsk sås, citronsivor och potatis. Kokta sockerrötter med rört smör. Rå frukt.

Hummersallad à la Grand (för 8-10 pers.). 2 humrar, 1/2 kg. gös, 2 bananer, 1 burk haricouverts, 150 gr. vindruvor.

Majonnäsås: 40 gr. smör, 3 msk. mjöl, 1/2 tsk. senap, 1/2 tsk. vitp., 1/2 dcl. fiskspad, 2 tsk. socker, 2 äggulor, 2 msk. olja, 2-3 msk. vinaigre, 2-3 dcl. tjock grädda.

Till majonnäsens fräser man smör, mjöl och kryddor tillsammans, fiskspadet spades på, och blandningen får koka till en tjock massa, som passerar varm. Äggulorna arbetas här efter in, och sockret tillsättes. När såsen är fullkomligt kall inarbetas oljan och ättikan droppvis. Omedelbart före upplägningen tillsättes grädden slagen till hårt skum.

Hummern rensas fri från skal, och de vackraste bitarna tagas av till garnering. Resten av hummerköttet skäres i små bitar.

Gösen rensas, flås, tagas ut i filéer och kokas samt får kallna. Bananerna skalas och skäras i tunna skivor. Vindruvorna befrias från stjälkar och de gröna bönorna läggs på sikt, så de bli fria från spad.

På ett stort serveringsfat lägger man varvis med fisk, hummer, bönor, bananer och sås. Överst lägges sås, så att den täcker och härpå garneras med hummerbitar och vindruvor samt sallad eller persilja.

Palsternacksgratin (för 6 pers.). 6-8 palsternackor, vatten salt, 75 gr. smör, 2 msk. finstötta skorpor, 3 msk. riven ost.

Palsternackorna skrapas, sköljas och kokas nästan mjuka i saltat vatten. De få härefter rinna av och skäras sedan i skivor. Dessa läggs i väl smord gratinlåda, beströs med stötta skorpor och riven ost och belägges med rikligt av smör i små flockar. Anrättningen sättes i god ugnsvärme, tills den fått färg.

Strax innan lådan togs ut ur ugnen, kan ett par msk. brännvin tillsättas, vilket höjer smaken.

Färsfyllda stötungsrollader (för 6 pers.). 1 1/2 kg. stötunga, salt, saften av 1/2 citron, 200 gr. malet kalvkött, vitp., 150 gr. smör, 2 äggulor.

Sås: 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, fiskspad och grädda, 1 äggula, 2 kräfttabletter (1/2 burk hummer eller kräftstjartar).

Tillagning: Stötungan rensas och togs ut i filéer samt gnides med salt och citron. Kalvköttet blandas med äggulorna och kryddas. Fiskfiléerna pensas med smör, beklädes med köttfärsen och rullas ihop. Rulladerna pensas änyo med smör samt brynas; litet fiskbuljong spades på, och fisken får sakta koka 15 min. Såsen beredes som vanligt och serveras till fisken jämte kokt potatis.

Tomatsoppa (för 6 pers.). 1/2 kg. tomat, 2 stora portugisiska lökar, 1/2 lit. vatten, 100 gr. smör, 2 msk. mjöl, 3-4 dcl. gräddmjölk, salt, vitp., 1 knippa finhackad persilja.

Hälften av tomaterna och löken skäres i bitar och brynes i hälften av smöret. Vattnet spades på, och alltsammans får koka sakta en timme. Strax innan lägges resten av tomaterna, skurna i skivor, så att de få ett uppskok, varefter soppan passerar. Andra hälften av smöret fräses tillsammans med mjölet, den passerade soppan spades på jämte mjölken, och alltsammans får koka 10 min. Soppan smakas av väl med salt och vitpeppar, och strax före serveringen tillsättes persiljan.

Soppan kan serveras med kokt ris, kokta ägghalvor eller äggstanning.

Legymfärs. Färs: 400 gr. benfritt kalvkött, 40 gr. margarin, 1 ägg, 3 dcl. gräddmjölk, 2 msk. vetemjöl, 2 tsk. salt, 1/2 tsk. vitpeppar.

Fyllning: 1/4 kg. sockerrötter, 2 morötter, 1 kpk kokta arter, 1 tsk. salt, 1 ägg, 1 msk. grädda.

Köttet ansas och males 3-4 ggr genom köttkvarn. Det stötes härefter tillsammans med smör och äggula, tills blandningen blir finfördelad och smidig. Mjöllet blandas med mjölken och kryddorna. Färsen lägges i en bål och arbetas grundligt med träsked. Under tiden tillsättes mjölblandningen i små portioner. Sist tillsättes äggvitan slagen till hårt skum.

Sockerrötter och morötter ansas, skäras i lagom stora bitar och ångkokas, tills de bli mjuka. De blandas med återna, det söndervispade ägget och grädden.

En kokform smörjes väl och beströs med fint stötta skorpor. Den beklädes runt om med ett lager färs och fylls med grönsakerna. Överst lägges ett tunt lager färs. Locket lägges på formen eller också överbindes den med smörpapper. Den kokas härefter i vattenbad 1-1 1/2 timme. Färsen stjälpes härefter på varmt serveringsfat och garneras med grönsallad eller persilja.

Till fyllnaden i denna färs kan istället användas andra legymer t. ex. en blandning av jordärtskockor, selleri, tomat och svamp i lämpliga proportioner, av enbart vitkål el. d.

I stället för att lägga alla grönsakerna tillsammans kan man, om man så vill, lägga dem i formen *varvis* med färsen.

Engelsk Stilton Ost

har nu inkommit.
Beställningar för Jul emottagas tacksamt.

AXEL BOIVIE,
Jakobsgatan 12, Stockholm.

Universalverktyg

av stål, härdat N:o 560

Hammare, yxa, hovtång, rörtång, trädaybitare, kofot, skruvmejsel, kombinerade, av nytta för hushållet, lantbruket, automobilerna, motorbåten etc.

Pris pr styck för 10" längd Kr. 4:—
Pris pr styck för 13" längd Kr. 5:—
Finnes till salu hos järnhandlare samt hos fabrikanten:

BERGS BOLAG, ESKILSTUNA.

Är trots all konkurrens

främst bland putsmedel för koppar o. mäsing.

Oscarshamns Spis- och Knäckebrödsfabrik

Gustaf Nilzéns

tillverkningar av Delikatessbröd, Superior-Bröd, Knäckebröd N:o 2, Spisbröd och Kuvertbröd äro de förnämsta brödsorter som föres i marknaden.

Firman etablerad år 1895 och kvalitétéerna belönade med flera guldmedaljer. Rikstelefon 69. Telegramadress Nilzén.

"BABYUTSTYRSLAR"

verkl. förstkl., kompl. utst. kr. 7, extra fin kr. 9, lyxutf., handarb., kr. 12, bär-mantel kr. 3, d:o m. handarb. kr. 4.50. Lakan och örngott av noblessväv, äkta knypl. spetsar kr. 7. Mönster följer. Clara Lindqvist, Kvarngat. 20, Borås.

Ny upplaga

IDUNS KOKBOK

av

Elisabeth Östman-Sundstrand

utkommen

Pris Kronor

6:—

Rekvirera genast å närmaste bokhandel eller direkt å

IDUNS EXPEDITION,
Mästersamuelsgat. 45, Sthlm.

Drick **Champis**

RING bryggerier och vattenfabriker.

överallt —
men begär
det kallt!

Vi äro mycket glada i fisk, men det är så besvärligt med rensningen — och alla benen. Är det något annat sätt att få fiskmat?

Använd Sjökungens Hushållsfärs eller Gräddfärs så sparar Ni allt besväret.

Göteborgs Gymnastiska Institut
 längsta och fullständigaste specialkurs i
MASSAGE OCH SJUKGYMNASTIK
 samt övriga fysikaliska behandlingsmetoder.
 Nästa kurs börjar den 15 Jan. Försäkra Eder i god tid om plats vid kursen.
 Begär prospekt.

Härsjukdomar.

DOKTOR FÅHRÆUS
 Karlavägen 48, Stockholm. Tel. 70718.
 Telefonid 10,30—12.

LEDIGA PLATSER

Som hjälp och sällskap
 önskar bildad, enkel dam, boende i egen villa i sambälle nära Göteborg, lämplig person i ålder 35—40 år, villig att tillsammans med annonsören sköta alla sysslor i hemmet, till vilket även hör mindre trädgård och litet hönseri. Sökanden bör hava god hälsa, gott humör och god arbetsförmåga. Någon lön kan påräknas. Svar till "Goda vänner", Iduns exp., f. v. b. Fotografi, som returneras omg., önskas.

Två sköterskebiträdes-tjänster (Undersköterska) vid Norrtelje Lasarett

äro till ansökan lediga att tillträdas resp. 1:sta dec. 1928 och d. 5:te jan. 1929. Egenhändigt skriven ansökan med läkareintyg, åldersbevis samt andra förefintliga betyg och rekommendationer insändas före den 15:de nov. till Lasarettsläkaren, Norrtelje.

Husmoders- och instruktions-sköterskebefattningen

vid Västerviks lasarett är till ansökan ledig. Lön 900 kr. jämte tre ålders-tillägg å 200 kr. och dyrtidstillägg samt allt fritt. Tjänsten är förenad med pension. Tillträde den 1 mars 1929 eller tidigare efter överenskom-melse. Ansökan, åtföljd av ålders- och kompetensbetyg, skall vara insänd före den 1 nästa december till Lasarettssdi- rektionen, Västervik.

(Forts. fr. sid. 1116.)
 mannen, som vill påtvinga henne sin son Erik, med hot om att annars göra det Rammska namnet vanhedrat, och hon, som själv vuxit upp i en landsända, där vegergällningens lag är förbunden med folkets närvarande rättsbe-grepp, förstär och sympatiserar med den gamles bevekelsegrunder. Det är hon som blir arvtagare till gården, men först när hon prövat huvudstadens tvivelaktiga nöjen, kommer hon riktigt underfund med sig själv, med sin kärlek till hembygden och sin gryende böjel-se för barndomsvännen Göran.

Mathilda Mallings "Släktmötet på Kungsåkra" (Bonniers) hör till det slag av förströelselit-eratur som har sina givna läsare. Det är en bok för af-tonlampan och familjekretsen, och kanske existera dessa högläs-ningsstunder alltjämt på landsbyg-den, där människor icke slitas hit och dit mellan teatrar, biografier och nöjen, och där ungdomen må-hända ger sig ro till en smula samling. För flickor i tonåren är Mathilda Mallings nya bok säker-ligen en mera hälsosam läsning än den urvatnade översättnings-litteraturen i form av Dell och Courths Maler. Den är lätt och behagligt skriven, ger icke anled-ning till några reflexioner eller djupsinnigheter, men behandlar på ett älskvärt sätt de många med-lemmarna av den Dobberanska släkten, personifierad i en gam-mal konservativ och tyrannisk gubbe på Kungsåkra. Dygden får sin belöning, och ingen av de tre föräldralösa flickorna Dobberan blir lottlös.

Romanen är ganska diger och de små obetydliga händelserna ut-tänjda, men för dem, som äro ro-ade av interiörer från det skånska herrgårdslivet, torde boken er-bjuda, om icke ett intresse, så åt-minstone ett tidsfördriv.

Gurli Hertzman-Ericson.

Naturens liv i ord och bild, börjar nu nalkas sin fullbordan. De bägge sist utkomna häftena 13 och 14 innehålla följande rikt och vackert illustrerade artiklar: Lahol, en fjällfågel, av Victor Hasselblad, Ormen som inte var någon orm av lektor Folke Borg, Järnbakterier av docent Einar Naumann, Pollenstatistik av fil. d:r Lennart von Post, Björnen av docent Gösta Grönberg, Hugg-or men av ingenjör Otto Cyrén, När uroxar och visenter strövade fritt i sydsvenska storskogar av fil. d:r Orvar Isberg samt En ha-vets vagabond av undervisnings-rådet Wilhelm Björck. Kompletet kommer Naturens liv — som ut-ges på förlaget Natur & Kultur — att föreligga i två delar om sammanlagt 18 häften å kr. 1:50.

Vi och våra blommor är ett ståtligt verk, som börjat utgivas hos Wahlström & Widstrand. Det är författat av den nyligen avlid-ne professor Carl Lindman, som bekant en av våra främsta botaniker och författare till Nordens flora, och lämnar en rad skildring-ar av främmande och inhemska växter, som av gammalt ansetts för de värdefullaste till prydnad och nöje. Vi och våra blommor utges i häften — sammanlagt ett tjugotal — å 3 kronor och kom-mer att omfatta över 400 sidor text samt ett åttiotal läckra plan-scher i flerfärgstryck. Hittills fö-religga fyra häften.

Mitt liv i reklamens tjänst, en vägledning i vetenskaplig reklam av Claude C. Hopkins har — i översättning av Tom A. Björk-lund — utgivits på förlaget Na-

tur och Kultur. Författaren till denna märkliga bok är en av pionjärerna inom reklambranschen. I sina memoarer skildrar han medryckande, hur han, en fattig pojke från ett puritanskt hem, uppfostrades till präst men i stäl-let blev chef för en av världens största annonsbyråer. Han har själv författat annonser till ett värde av mer än 400 miljoner kro-nor utan en cents startkapital; endast med hjälp av sin skrivma-skin, har han samlat en anseelig förmögenhet. När han nu efter 35 års verksamhet skriver ner sina rön, har det skett, som han själv säger: "för att hjälpa andra att börja ett gott stycke upp på de höjder, som jag måst arbeta mig upp för". Boken kostar 5 kronor.

Sångsällskapet O. D:s jubileum och historia. Hör, I Orphei Drängar!

hur många strålande musikfester, konserter och stämmingsrika sam-mankomster ha inte inletts med de stroferna! Och nu synas de åter som titel på O. D:s historia, vars del II nu till 75-års jubileet utkommit. Den första delen om-fattade tiden till 1913 och avslu-tades med det Stor-O. D. som hölls i Stockholm, för att högtid-lighålla de då fyllda 60 åren. Hi-storiografen är alltjämt densam-ma, Knut Nyblom, och ingen kunde väl gjort det bättre än han. Man skall som han älska Uppsala, dess ädla skuggor och vördade fä-der och vara fylld av tacksamhet och glädje över allt vad O. D. gi-vit sångargenerationer, gemen-sam glädje i arbete och fram-gång, högtidsstämning och jubel, både på egen mark och vid främ-mande fronter. Han säger själv i företalet vad det betyder att från ynglingaåren komma med i en sammanslutning, som har den underbara egenskapen att kärleken till densamma växer, ju äldre man blir. Ja, det förstår var och en

Rosa på O. D.-festen.

Rosa varit har en gång alltuti Upsala. "Aldrig glömmar jag den sång jag hört i Upsala!" Rosa sade i extas — nu på O. D:s festkalas har hon livat glada minnen utav män med gossars sinnen, av Alfvén, tenor och bas.

Vem söker

Hermods som elever? — Den frågan ställdes för en tid sedan till oss av en för svenskt folkbildnings-arbete mycket intresserad person, och han tillade:

"Nöjeslivet t. ex. lägger ju nu allt mer beslag på unga och gamla, så att folk i förvärsarbete inte får någon tid över till studier."

Vi behöfde ej tveka med svaret tack vare den gläd-jande erfarenhet, vi haft under senaste halvåret. Där-för svarade vi:

"Hermods söker alla! Ni misstar Er säkert, om Ni tror, att jak-ten efter nöjen och mindre goda förströelser blir intensivare — den är tvärtom i avtagande. Ur vår korrespondens med elever och aspiranter på kurser kunna vi tydligt avläsa en reaktion mot nöjeslusten och ytlig-heten i övrigt, vilket väl får ses mot bakgrunden av, att vi gå mot bättre tider. Det är ett tecken på hopplöshet, att folk jagar efter nöjen, efter ständigt mera raffinerade förströelser. Utsiktterna ljusa inom nä-ringslivet, och därmed återkommer tron på att en ärlig ansträngning belönas. Kurvan går nu uppåt sakta, men säkert. I en uppförslinje måste arbetet stegras. Det vet alla. Svensken i gemen inser detta — han är i grund och botten förståndig och arbetsam, han skyr ej mödan, utan älskar den, då han som lön för den ser en tryggad framtid, ett ombonat hem för sig och de sina. Studier ge en tänkande människa valuta — ytliga nöjen endast samvetsskrupler.

Vi ha under det senaste året kunnat konstatera, att antalet av sådana elever, som valt stora och omfattande kurser, har ökat. En bidragande orsak härtill får väl också det anses vara, att allmänheten mer och mer kommit till insikt om, att hermodskurserna äro de gedigna, grund-liga korrespondenskurserna, som tillfredsställa en studentintresserad med större anspråk."

Ja, så föll våra ord. Har Ni liksom så många andra tröttnat i jakten efter nöjen och ytliga förströelser och känner Ni nu behov av att ägna några lediga kvällstimmar åt studier, vilka för tillfället ge en värdig förströelse och för framtiden en tryggare existens, då är Ni välkommen som elev hos Hermods. Begär då i dag vårt prospekt!

Hermods undervisar bl. a. i följande ämnen:

Praktisk kurs i Svenska	Studentkurser	Merk. gymnasiekurs
Korta kurser i Svenska	Realskolekurser	Kurs för köpmän
Skrivning och Räkning	Inträdeskurser för	Kurs för affärsanställda
Textningskurs	olika fackskolor	Kurser för kontorister
Engelska, Tyska	Trädgårdskurs	Kurser för bokförare
Franska, Ryska	Nationalekonomi	Kurser för stenografer
Tekniska kurser	Musikteori	Kurser f. korrespondenter
Teckningskurser	Offentl. uppträdan-	Kurs f. lagerföreståndare
Målningskurser	de o. Talarkonst.	Kurs för förmän

Hermods Korrespondensinstitut

Grundat 1898 av H. S. Hermod, som grundlagt systemet "Undervisning på korrespondens" i Sverige.

Slottsgatan 53 B. Malmö.

Sänd mig kostnadsfritt Er tidskrift "Korrespondens" för 6 månader jämte prospekt över

Namn:

Adress:

Idun 51 4/11-28.

EMULGON
 (MED OCH UTAN JÄRN)
 är en vitaminrik fiskolje-emulsion, som innehåller Phospho-Energon och kalk.
 Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.
 Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar,
SPECIELLT FÖR BARN.
 SÄLJES ENDAST Å APOTEK

något litet av, som haft en O. D.-ist i familjen.

I denna nya del av Historien ingår fortsättningen av minnesanteckningar, troget fullföljda av sällskapets hederspresident under 25 år, professor Axel Erdmann. Den som vid de då och då anordnade "Dam-O. D.-na" — ty sådana förekomma också — såg den vördade, vithårige presidenten med den stora kärleken till musiken och sången, med den klara blicken, det milda väsendet, leda förhandlingarna, den glömmar det aldrig. Nu är han borta. Och med honom några av dem som troget delade hans hängivna känsla och nit för O. D.

För dem, och många äro väl de, som ha en dyrbar fond av Uppsala-minnen, blir O. D:s historia en — som all minneskröniker — stundom vemodig, men alltid fängslande läsning.

Ellen Hagen.

RED:S BREVLÅDA.
 Egge. Nej tack. Ämnet inte olämpligt, men skildringen fyller inte måttet.
 Colitär ombedes uppge adress till Iduns Redaktion och om möjligt skicka fotografi av det omskrivna hemmet.

Franska pannkakor

»DET BÄSTA jag smakat» kommer Ni att säga om dem. Det är heller ingen överdrift. Dessa läckra, frasiga, lättsmälta och hälsosamma pannkakor äro något alldeles extra i sitt slag. De bli minst sagt dubbelt så goda som vanliga pannkakor, om Ni gör dem efter följande recept. Överraska familjen

med franska plättar eller pannkakor nästa gång. Ni skall se med vilken förtjusning de komma att försvinna från fatet. Gör dem så här:

6 dcl. mjöl,
1 tsk. salt,
4 tsk. RUMFORD BAKPULVER,
3 dcl. vatten,
2 ägg,
1 lit. mjölk,
(1 dcl. smält smör).

Mjöl, salt och bakpulver blandas i en skål. Vattnet arbetas in jämte de söndervisgade äggen. Mjölken tillsättes i små portioner under ständig omröring. Sist inblandas det smälta och avsvalnade smöret, vilket höjer smaken, men dock kan uteslutas. Smeten gräddas på lagg på vanligt sätt.

Det blir favoriträtten hemma hos Er varför inte 2 à 3 gånger i veckan för såväl stora som små.

RUMFORD – det hälsosamma
fosfatbakpulvret